

KURJER WILEŃSKI

NIEZALEŻNY ORGAN DEMOKRATYCZNY

REDAKCJA i ADMINISTRACJA: Wilno, Biskupia 4. Telefony: Redakcji 79, Administracji 99. Redaktor naczelny przyjmuje od godz. 2—3 ppoł. Sekretarz redakcji przyjmuje od godz. 1—3 ppoł. Administracja czynna od godz. 9¹/₂—3¹/₂ ppoł. Rękopisów Redakcja nie zwraca. Dyrektor wydawnictwa przyjmuje od godz. 1—2 ppoł. Ogłoszenia są przyjmowane: od godz. 9¹/₂—3¹/₂ i 7—9 wiecz. Konto czekowe P. K. O. Nr. 80.750. Drukarnia — ul. Biskupia 4. Telefon 3-40.

CENA PRENUMERATY: miesięcznie z odnośnieniem do domu lub przesyłką pocztową i dodatkiem książkowym 3 zł, z odbiorem w administracji 2 zł. 50 gr. Zagranicą 6 zł. CENA OGŁOSZEŃ: Za wiersz milimetry przed tekstem — 75 gr., w tekście 60 gr., za tekstem—30 gr., kronika redakc., komunikaty — 70 gr. za mm. jednoszp., ogłoszenia mieszkaniowe — 30 gr. za wyraz. Do tych cen dolicza się za ogłoszenia cyfrowe i tabelaryczne 50%, w numerach niedzielnych i świątecznych 25%, zagraniczne 100%, zamiejscowe 25%. Dla poszukujących pracy 50% zniżki. Za numer dowodowy 15 gr. Układ ogłoszeń w tekście 4-ro lamowy, za tekstem 6-cio lamowy. Administracja zastrzega sobie prawo zmiany terminu druku ogłoszeń i nie przyjmuje zastrzeżeń miejsca.

Liga Narodów rozpatruje sprawę... koncesyj na sprzedaż alkoholu.

GENEWA (Pat). Rada Ligi Narodów rozpatrywała na dzisiejszym posiedzeniu petycję w sprawie koncesji na sprzedaż napojów alkoholowych w Polsce, przedstawioną jej przez trzy państwa: Portugalję, Wielką Brytanię i Włochy.

Sprawozdawca delegat hiszpański przedstawił raport zawierający jedynie streszczenie petycji oraz uwagi rządu polskiego, stwierdzające bezpodstawność zarzutów, jakoby podział koncesyj dokonywany był pod narodowościowym kątem widzenia.

Zabierając głos minister Raczyński złożył deklarację o charakterze zasadniczym. Delegat polski przypomniał przede wszystkim, że stanowisko w sprawie koncesji na sprzedaż napojów alkoholowych w Polsce oparte jest na ustawie, stosowanej jednakowo w całym kraju. Ustawy te nakazują udzielanie koncesyj osobom specjalnie zasłużonym, w szczególności inwalidom i byłym kombatanom. Są one analogiczne do ustaw obowiązujących w innych krajach, posiadających monopole.

Minister Raczyński nie uważa za konieczne rozpatrywanie poszczególnych wypadków, zwłaszcza, że koncesje nie są dożywotnie a tembardziej dziedziczne.

Następnie delegat polski przypomniał deklarację ministra Becka, złożoną na 70 sesji Rady, który wówczas oświadczył: Rząd polski nie będzie tolerował, aby pod jakąkolwiek postacią stwarzane były przeszkody dla normalnego funkcjonowania wewnętrznej działalności państwa. Jestem upoważniony do oświadczenia, dodał minister, że zdaniem mojego rządu Liga Narodów nie może być zmuszana do poświęcania czasu tego rodzaju sprawom bez poważnej szkody dla jej autorytetu i powagi.

Kończąc minister Raczyński wyraził ubolewanie, że do dyskusowania tego

rodzaju spraw powołana jest właśnie Polska, kraj, który wierny swoim wiekowym tradycjom tolerancji, pozostał wierny jej i nie przestał przestrzegać równości wobec prawa wszystkich bez wyjątku obywateli.

Reprezentant Francji minister Barthou oświadczył, że będąc także przedstawicielem państwa demokratycznego,

Zakończenie sesji

GENEWA (Pat). Rada Ligi Narodów zakończyła prace 79 sesji, przyjmując raport w sprawie zarządzeń przygoto-

pragnie podziękować reprezentantowi Polski za jego końcową deklarację dotyczącą równości wszystkich obywateli wobec prawa bez różnicy rasy, języka i religii.

W konkluzji sprawozdawca stwierdza, że po tej dyskusji postara się przygotować wnioski na nową sesję w tej sprawie.

wawczych do plebiscytu w Saarze i uchwalając powołanie do życia specjalnej komisji plebiscytowej.

Ku czci Dziewicy Orleańskiej.

W Paryżu odbyły się uroczystości ku czci Joanny d'Arc. Przeszło 50,000 osób wzięło udział w defiladzie przed jej posągiem.

Prezes Banku Polskiego u Pana Prezydenta

WARSZAWA (Pat). — Prezydent Rzplitej przyjął w dniu dzisiejszym prezesa Banku Polskiego dr. Wróblewskiego.

Wizyty.

WARSZAWA (Pat). Marszałek Sejmu Świtalski rewizytował ministra przemysłu i handlu Floryal Reichmana.

WARSZAWA (Pat). Prezes Najwyższej Izby Kontroli Państwa dr. Jakób Krzemieński rewizytował w dniu dzisiejszym prezesa rady ministrów prof. dr. Leona Kozłowskiego.

Odznaczenie dr. Wł. Wielhorskiego.

W dniu 16 b. m. p. Wojewoda wileński Władysław Jaszczolt dokonał w swym gabinecie dekoracji Krzyżem Oficerskim orderu „Odrodzenia Polski“ dyrektora Instytutu Naukowo-Badawczego Europy Wschodniej inż. dr. Władysława Wielhorskiego, nadanym mu przez Pana Prezydenta Rzeczypospolitej za wybitne zasługi na polu pracy społecznej, organizacyjnej i naukowej.

Amb. Chłapowski u Prezydenta Francji

PARYŻ (Pat). Prezydent Republiki Lebrun przyjął wczoraj na audjencji ambasadora Rzeczypospolitej Polskiej Chłapowskiego.

Litwinów w Genewie

GENEWA (Pat). Przyjazd Litwinów do Genewy, który był niespodzianką dla wszystkich, wywołał tu duże zainteresowanie, oczekiwano bowiem, że przyjedzie on dopiero na sesję komisji Głównej konferencji rozbrojeniowej. Wkrótce po przybyciu Litwinów przeszło godzinę rozmawiał z ministrem Barthou.

TELEF. OD WŁASN. KORESP. Z WARSZAWY.

Żydowscy posłowie u min. Pierackiego.

Wczoraj zgłosiła się do ministra spraw wewnętrznych Pierackiego delegacja, złożona z posłów Rozmaryna i Wislickiego, która przedstawiła p. ministrowi sytuację w związku z ostatnimi wykroczeniami pewnego odłamu ludności polskiej przeciwko ludności żydowskiej.

P. minister w odpowiedzi na to stwierdził, że w całej rozciągłości podtrzymuje swoje oświadczenie, złożone w tej sprawie w Sejmie w dn. 10 lutego r. b., w którym wyraźnie zaznaczył, że bezwzględnie będzie tępił wszelkie przejawy walk rasowych.

Zakończenie kursu gospodarczego.

Wczoraj zakończony został 10-dniowy kurs dla działaczy gospodarczych i społecznych, zorganizowany przez Bezpартyjny Blok Współpracy z Rządem.

W ostatnim dniu kursu referaty wygłosili m. in. min. Skarbu prof. Zawadz-

ki i wicedyrektor Banku Gospodarstwa Krajowego p. Starzyński. Na zakończenie głos zabrał prezes BBWR. plk. Sławek.

Wieczorem przyjdym Bloku podejmowało członków kursu herbatką.

Pos. Wrona przed sądem partyjnym

Wczoraj, jak już zapowiedzieliśmy rozpoczęł się sąd partyjny Stronnictwa Ludowego przeciwko posłowi Wronie. Według wiadomości, jakie przeniknęły do kulaarów, obrońcy pos.

Wrony adw. Drabik i pos. Wyrzykowski zgłosili protest przeciwko dopuszczeniu w charakterze jednego z oskarżycieli b. pos. Rożańskiego.

W sprawie wileńskiej niema w Litwie jednomyślności

— stwierdza prezes Zw. Wyzwolenia Wilna.

RYGA (PAT). — Z Kowna donoszą: Odbył się tu wiec zwołany przez Związek Wyzwolenia Wilna. Na wiec przybyło około 200 osób, przy czym większość zebranych stanowiła młodzież akademicka. Prezes związku prof. Birżyska wygłosił przemówienie, w którym stwierdził, że w sprawie wileńskiej niema dziś na Litwie jednomyślności.

Mówca dowodził, że publiczne wyrażanie swego zbyt indywidualnego zdania w sprawie wi-

leńskiej wywiera ujemny wpływ, ponieważ się je zwątpienie. Z drugiej strony stwarza mylnie wyobrażenia o stanowisku Litwy.

Prelegent poddał krytyce wystąpienie prof. Czepińskiego i dr. Bistrasa, zarzucając im fałszywe stanowisko w sprawie wileńskiej.

Wiec zakończył się uchwaleniem rezolucji potępiającej wystąpienia polityczne prof. Czepińskiego i dr. Bistrasa oraz apelem do rządu, aby nie zmieniał swego stanowiska.

Spotkanie tenisowe Polska — Francja.

Pan Prezydent na zawodach.

WARSZAWA, (PAT). — Dziś na kortach Legii rozpoczął się 3-dniowe spotkanie tenisa we Polska — Francja. O godz. 16 przybył prezydent Rzplitej, byli też obecni m. in. ambasador francuski Laroche i prezydent miasta Zyndram Kościalkowski.

W programie były dwie gry pojedyncze. — Tłoczyński pokonał Legay w stosunku 11:9,

8:6 i 6:1. Po tej grze prezydent Rzplitej gratulował zwycięstwa Tłoczyńskiemu a następnie pozwolił się sfotografować w otoczeniu graczy. Spotkanie Hebda — Lesueur zostało z powodu zapadającej ciemności przerwane po 4 setach 6:2, 9:7, 4:6, 0:6 dla Francuza i dokończono będzie w sobotę.

Przy numerze dzisiejszym „Kurjera Wileńskiego“, wszystkim prenumeratorom, którzy opłacili należność za maj r. b. przesyłamy jako premjum bezpłatne powieść P. Oldolfa p. t. „Śmierć Dyplomaty“

Na LOTNISKU w PORUBANKU w poniedziałek, 21 b. m. odbędzie się na LOTNISKU w PORUBANKU WIELKIE POPISY LOTNICZE

Skoki ze spadochronem. Pociąg szybowcowy. Konkurs baloników. Ewolucje grupowe samolotów. Sztafeta lotniczo-samochod.-motocyklowa i t. d. Dojazd autobusami z placu ratuszowego i spec. pociągami. Bilety w cenie zł. 0.25, 0.50, 1.— i 2. Szczeg. w programach. Początek o g. 14-ej

Wieczór 15-go maja w Rydze.

Od przygodnego świadka wypadków ostatnich w Łotwie otrzymaliśmy poniższą relację (Red.).

Ogłoszenie stanu wojennego było całkowitą niespodzianką nie tylko dla szerokich mas, ale i dla przewodników partyjnych. Dowodem tego jest przebieg wtorkowego (dn. 15 b. m.) posiedzenia Sejmu. Dyskutowano nad sprawami bliższymi przy każdej okazji robiono rządowi obstrukcję i odgrażano się, że przy najbliższej sposobności dojdzie do rozgrywek z rządzącą partją. Kiedy w czasie obrad sejmowych pojawił się przed gmachem Sejmu kilku uzbrojonych w karabiny policjantów, oraz kilku wojskowych — zaczęto mówić, że rząd wzmacnia ochronę, obawiając się puczu ze strony opozycji. — ściślej ze strony socj. demokratów. W parę godzin później przyszły już zarządzenia w sprawie wprowadzenia stanu wojennego.

Późnym wieczorem — ulicami miasta przemaszerowały drobne oddziały wojskowe, na które początkowo nikt nie zwracał uwagi — Około 23-ej ważniejsze punkty miasta, gmachy państwowe, telegraf i telefon, oraz dworzec obsadzone zostały wojskiem. — Około 1-ej w nocy wyłączono telefony i zamknięto komunikację telegraficzno-telefoniczną, pozostawiając prawo informowania zagranicę tylko urzędowej Agencji Prasowej. Jednocześnie obsadzono silnym kordonem policji i wojska Dom Ludowy, stanowiący twierdzę socj.-dem. W różnych punktach miasta oraz na prowincji przeprowadzono rewizje u członków partji socj.-dem., sportowej organizacji robotniczej, „legjonistów“ oraz pośród członków organizacji faszystowsko-hitlerowskiej. M. in. poddano rewizji wileńską marszałka Sejmu Kalnins'a (s.-d.). Po dobowo przed sesją zapytano marszałka K. czy posiada broń. — K. dał odpowiedź przeczącą. Przy rewizji znaleziono jednak kilkadziesiąt rewolwerów. Pozatem znaleziono również broń u kilku innych przywódców partji socj.-dem. kroki rządu spadły tak nieoczekiwanie, że nie mogło być mowy o jakimś zorganizowanym sprzeciwie. Nigdzie też nie doszło narazie do zaburzeń.

Poza znanymi już z depezy motywami, które skłoniły rząd do ogłoszenia stanu wojennego, lansowana jest tu pogłoska, że podobno przygotowywany był zamach na Ulmanisa i min. wojny Balodisa, oraz czynione być miały przygotowania do puczu. W mieście panuje całkowity spokój, chociaż można go nazwać spokojem zbrojnym.

Po rekonstrukcji rządu nastąpić mają podobno również dalekoidące zmiany personalne na ważniejszych stanowiskach państwowych. M.

W sobotę dnia 19-go maja r. b. jako w rocznicę zgonu

ś. p.
KRZYSI EHRENKREUTZÓWNY
zostanie odprawione nabożeństwo w Kaplicy ks. Ogińskiego kościoła św. Jana o g. 8 rano o czym zawiadamiają
Rodzice i Rodzeństwo

Pierwsze posiedzenie nowego gabinetu Łotwy.

RYGA (Pat). Wczoraj wieczorem odbyło się pierwsze posiedzenie nowego gabinetu. Posiedzenie zajął premier Ulmanis, wygłaszając przemówienie, w którym podkreślił doniosłość obecnej chwili, zaznaczając że w skład gabinetu wchodzi ludzie, którzy położyli duże zaśluby dla niepodległości Łotwy. Rząd będzie szedł w kierunku zagwarantowania dobrobytu najszerzszym warstwom ludności.

Gabinet polecił ministrowi rolnictwa

przeszudować ceny na rynkach, aby do końca w najbliższym czasie obniżki cen chleba. Równocześnie temu ministrowi powierzona została sprawa podziału majątków państwowych między byłych kombatanów.

Gabinet polecił ministrowi opieki społecznej zlikwidować strajk przedsiębiorstw przemysłowych, a ministrowi oświaty przeprowadzić ujednostajnienie i zjednoczenie szkolnictwa narodowego.

Dalsze aresztowania w Rydze.

RYGA, (PAT). — Władze bezpieczeństwa przeprowadzają w dalszym ciągu aresztowania zarówno w stolicy jak i na prowincji.

M. in. aresztowany został prezes „Bundu“ były poseł na sejm Meisel. Odbywają się również konfiskaty broni nie wyłączając broni myśliwskiej.

Według pogłosek rząd przygotowuje rozporządzenie o walce z bezrobociem. Podobne istnieje zamiar umieszczenia wszystkich bezrobotnych miejskich na robotach rolnych i przy eksploatacjach leśnych. Sfery robotnicze odnosiły się do ostatnich wypadków naogół spokojnie.

Nigdzie nie zanotowano żadnych większych incydentów.

Wysoce charakterystyczne jest, że strajkujący od dłuższego czasu robotnicy przemysłu drzewnego nazajutrz po ogłoszeniu stanu wojennego przystąpili do pracy. Pod adresem premiera Ulmanisa z różnych stron kraju napływają zarówno od pojedynczych osób jak i organizacji depezy gratulacyjne.

Wczoraj premier Ulmanis wygłosił przemówienie przez radio, w którym zobrazował ostatnie wypadki.

Doumergue otrzymał votum zaufania

PARYŻ (Pat). Na dzisiejszym posiedzeniu Izby Deputowanych deputowany socjalistyczny Frossard domagał się podjęcia niezwłocznej dyskusji nad ogólną polityką rządu oraz nad wydanymi dekretyami z mocą ustawy.

Premier Doumergue odmówił niezwłocznego podjęcia dyskusji i oświadczył, że postępując w ten sposób działa zgodnie z wolą samej Izby, która zgodziła się, aby dekrety z mocą ustawy przedstawione były do ratyfikowania w terminie późniejszym. W końcu przemówienia premier zgodził się na wyznaczenie dyskusji na dzień 25 b. m.

Po postawieniu kwestji zaufania

Doumergue uzyskał 360 głosów, przeciwko rządowi zaś było 205 głosów.

Przeciw rządowi głosowali komuniści, socjaliści, neosocjaliści oraz część radykałów, którzy, nie wyrażając opinii o polityce rządu, uważali, że nie miał on prawa odmawiać parlamentowi żądanych wyjaśnień.

PARYŻ (Pat). Na południowym posiedzeniu Izby Deputowanych komunistyczny Nidol domagał się podjęcia niezwłocznej dyskusji nad interpelacją. Doumergue postawił kwestję zaufania. W głosowaniu Izba postanowiła odrzucić wniosek Nidola 380 głosami przeciwko 195.

Turecja zamierza fortyfikować Dardanele.

LONDYN, (PAT). — Pewna konsternację wywołał w brytyjskich kołach rządowych zapowiedź Turcji, że zamierza zwrócić się do mocarstw w Genewie z żądaniem udzielenia Turcji swobody ufortyfikowania cieśniny Dardanel

sklej. Jak wiadomo, cieśnina ta utęgła demilitaryzacji na podstawie zawartego w Lozannie w 1923 r. traktatu pokojowego z Turcją. Rząd brytyjski jeszcze nie zajął stanowiska wobec tego żądania.

Lotnicy niemieccy udusili się.

MOSKWA, (PAT). — Wedle orzeczenia przybytej na miejsce wypadku niemieckiego balonu stratosferycznego komisji rzeczoznawców nie-

mieckich z dyrektorem poczdamskiego obserwatorium dr. Kolgesterem na czele, wypadek nastąpił wskutek nagłego uszkodzenia aparatów tlenowych, wobec czego obaj nawigatorzy udusili się już przypuszczalnie w 2 godziny po starcie. Balon osiągnął maksymalną wysokość 10 kilometrów.

Po spadku balon, gnany wiatrem, wlokł się po ziemi na przestrzeni 25 klm., uszkadzając kilka budynków i wyrwijając 5 słupów telegraficznych.

—[S]—

Kto wygrał?

WARSZAWA, (PAT). — W 11 dniu ciągnięcia 4 klasy 29 polskiej państwowej loterii klasowej padły następujące większe wygrane na numery losów:

zł. 20,000: 100,454.
zł. 10,000: 35,535, 126,142.
zł. 5,000: 15,925, 24,515, 64,042, 83,691, 100,223, 146,371, 168,806.

Giełda warszawska.

WARSZAWA, (PAT). — WALUTY: Berlin 209,25 — 209,77 — 208,73. Londyn 26,98 — 27,11 — 26,85. Nowy York 5,27 i pół — 5,30 i pół — 5,24 i pół. Nowy York kabel 5,28 — 5,31 — 5,25. Paryż 34,94 — 35,03 — 34,85. Szwajcaria 172,30 — 172,73 — 171,87.

Dolar w obr. przyw. 5,26.
Rubel 4,61 (5-ki) — 4,63 i pół (10-ki).

W Norwegji rozważano sprawę ustąpienia z L.N.

BERLIN (Pat). Z Oslo donoszą, że storting odrzucił 59 głosami przeciw 55 wniosek o wystąpienie Norwegji z Ligi Narodów.

Bonnaure skreślony z listy adwokackiej

PARYŻ (Pat). Rada adwokacka skreśliła dziś z listy adwokatów deputowanych

Kongres antysemicki

BERLIN (Pat). Z kół narodowo-socjalistycznych donoszą, że we wrześniu r. b. zwołany będzie do Norymbergi pierwszy międzynarodowy kongres przeciwsemicki z całego świata.

Afera szpiegowska w Danji

KOPENHAG, (PAT). — Policja aresztowała obywatela niemieckiego Gaertnera oskarżonego o szpiegostwo na rzecz jednego z obcych mocarstw. Aresztowanie nastąpiło w chwili, gdy Gaertner miał odebrać kilka tajnych map, na których były oznaczone duże pola minowe, urządzone na wypadek wojny. Jak przypuszczają, aresztowany jest członkiem szeroko rozgłoszonej organizacji szpiegowskiej. W ostatnich czasach otrzymał on parokrotnie znaczne sumy z zagranicy.

Kronika telegraficzna

— WIELKI ZJAZD ŻOŁNIERZY 6 BAONU pierwszej brygady odbędzie się 20 bm. w Warszawie.

— MUSSOLINI PRZYJĄŁ przedstawiciela rządu Rzeszy do spraw rozbrojeniowych Ribentropa.

— W ERFURCIE WYKRYTO TAJNĄ DRUKARNIĘ PISM KOMUNISTYCZNYCH. Skonfiskowano wszystkie maszyny do pisania i motocykle, służące do przewożenia pism.

— PREMIER PRUSKI Goering wraz z towarzyszącymi mu osobami przybył wczoraj wieczorem do Aten. Mimo że podróżuje w charakterze prywatnym odwiedził prezydenta republiki, premiera i ministra spraw zagranicznych. Przy puśczałnym celem podróży jest zbadanie możliwości przedłużenia sieci autostrad niemieckich przez Włochy i Grecję do Stambułu i ewentualnie dalej.

— ILOŚĆ ZABITYCH w wypadku kolejowym pod miejscowością Pforzheim wynosi 8 osób a ciężko rannych jest 30. W wyniku śledztwa aresztowano 5 funkcjonariuszów kolejowych

— LOTNICY POLSCY, rtm. Stukowski i Rogalski, którzy przez kilka dni bawili w Ta'li nie odlecieli do Polski. Lotnicy byli gośćmi estońskiej Ligi Powietrznej i Przeciwważowej

— NA LOTNISKU W MOSKWIE wylądował samolot U 2 wraz z dwoma holowanymi szybowcami. Aparat wystartował 14 maja z Saratowa i przebył 800 klm. w ciągu 10 godzin, lądując po drodze cztery razy.

— PRZED SĄDEM NADZWYCZAJNYM W BERLINIE zakończył się dziś proces przeciwko Schultze, oskarżonemu o rzucenie bomby w dniu 21 marca r. b. na ulicy Unter den Linden. Schultze skazany został na 10 lat więzienia.

— TRZĘSIENIE ZIEMI odczuło w miejscowości Montelimar we Francji. W kilku miejscowościach zarysowały się mury wielu domów i pozawały się kominy.

— W MOSKWIE UKOŃCZONO BUDOWĘ WIELKIEJ RADJOSTACJI im. Kominternu, która niebawem ma być uruchomiona. Siła tej radiostacji — 500 kilowatów.

Zniżki teatralne dla czytelników
NOWEJ
WYPOŻYCZALNI KSIĄZEK
Wilno, ul. Jagiellońska 16, m. 9.
Ostatnie nowości.
Warunki przystępne.

Poszukiwanie spadkobierców po zmarłym we Francji.

Konsulat Polski w Lille za pośrednictwem Syndykatu Emigracyjnego poszukuje spadkobierców ś. p. Jana Jędrusiaka, ur. 30 lipca 1930 r., syna Feliksa i Anny z domu Boris. Ś. p. Jan Jędrusiak zmarł dnia 7 kwietnia 1933 roku w Lille. Po zmarłym nie pozostały żadne dokumenty, któreby stwierdziły miejsce urodzenia i pochodzenia jego.

Rodzina zmarłego winna skomunikować się listownie bezpośrednio z Konsulatem Generalnym Polskim w Lille (45 Boulevard Carnot) lub też z Centralą Syndykatu Emigracyjnego w Warszawie, Niecała 7.

SŁOŃCE, MORZE, OBCE KRAJE

WYCIECZKI MORSKIE

LINJI GDYNIA-AMERYKA:

19 maja do Kopenhagi i Sztokholmu
28 maja do Leningradu
6 czerwca do Visby i Sztokholmu
13 czerwca do Kopenhagi
19 czerwca do Sztokholmu
26 czerwca do Rygi, Tallina i Helsinki

w lipcu

do Islandji, Norwegji, Danji, Szwecji, Anglii i Holandji

w sierpniu

do Anglii, Belgii, Danji i Szwecji.

Ceny biletów od 90 zł.

Główne biuro w Warszawie, ul. Marszałkowska 116.

Oddziały w Gdyni, Lwowie, Krakowie i Rzeszowie.

BEZ PASZPORTÓW ZAGRANICZNYCH.

OD HELSINEK DO KOWNA.

Reportaż z krajów bałtyckich.

IV.

Stosunek obywatelski Finlandji do Polski jest rzeczowy i konsekwentny. Polsko-niemiecki pakt o nieagresji przekonał ostatnio także filogermanów fińskich o mocarstwowości Polski i zwrócił ich uwagę na dotychczas ignorowane przez nich zagadnienia. Nie można bowiem zapominać, że Finlandja odzyskała niepodległość przy pomocy oręża niemieckiego i dlatego nastroje filogermani-ckie są w niej, jak dotychczas, zjawiskiem naturalnym.

W Finlandji mamy b. wielu przyjaciół, którzy od przeszło pięciu lat skutecznie pracują nad polsko-fińskim zblizeniem.

Inicjatorem i obecnym prezesem „Polsko-Fińskiego Towarzystwa” jest dyrektor teatru narodowego w Helsinkach, p. Kalima, brat profesora Kalimy. Miałem przyjemność spędzić wieczór w jego towarzystwie. Dyrektor Kalima zna język polski i wystawiał w swoim teatrze szereg sztuk polskich pisarzy. Tłumaczy je na fiński razem z bratem.

— Repertuar dramatyczny pióra polskich pisarzy jest bogaty w sztuki, nadające się na międzynarodowe sceny. Wystawiam raz w roku sztukę polskiego pisarza. To zasada. Odstępuję od niej z tendencją in plus. Publiczność nasza chętnie ucześnie na sztuki polskie. Wielkie wrażenie w swoim czasie wywarł „Cesarz Kaligula” pióra waszego arystokraty... zaraz... — dyrektor Kalima stara się przypomnieć. Takie trudne nazwisko. Aha Ro... Rostworowski. Prze-tłumaczyłem go wierszem białym. Prasa fińska pisała o sztuce b. pochlebnie.

Teatr narodowy w Helsinkach hołduje repertuarowi poważnemu. Jest reprezentacyjnym teatrem Finlandji. Trafiałem na premierę sztuki Szekspira p. t. „Jak wam się podoba”. Nie znam, niestety języka fińskiego, nie znałem też sztuki, jednakże doskonała gra gestów i głosów młodych aktorów oraz gustowne dekoracje, podkreślone subtelnie gamą kolorowych świateł, przykuwały moją uwagę przez cały przebieg akcji do końca sztuki. Teatr stoi na wysokim poziomie.

W przerwach obserwowałem publiczność. Panowie w czerni: fraki i smokingi, panie w toaletach balowych. W łożu bocznej jakaś pani w bajecznie kolorowej rosyjskiej rubaszce. Z poselstwa sowieckiego. Naogół publiczność na parterze ze sfery zamożnej, na balkonach i galerjach inteligencja pracująca. Gdzieś niedługo panie i panowie o bardzo wytwornym wyglądzie. Dużo młodzieży. Rozmowy ściszone, skąpe, a oklaski ciche. Teatr pełny — reakcja podczas trwania akcji żywa. Wydało mi się, że w antraktach część publiczności czuła się skępowana. Jakby była nie przyzwyczajona jeszcze do parady galowych strojów.

Podczas dużej przerwy, gdy większość publiczności pochłaniała gorącą kawę i słodczyce w bufecie teatralnym, przeszedłem się po korytarzach. Teatr ma miły zwyczaj ozdabiania wnętrza portretami przeważnie naturalnej wielkości swoich wybitnych aktorów i dyrektorów. W holu — olbrzymie malowidło ścienne z życia wsi. Kompozycja symboliczna.

— Teatr cieszy się naogół dość dużą frekwencją — tembardziej wtedy, gdy zniżymy cenę o połowę.

Dyrektor Kalima uśmiechnął się i do dał:

— Kryzys...

Poprosiłem, by poinformował o planach na przyszłość w sprawie sztuk polskich.

Oczywiście będę wystawiał i nadal sztuki polskie w miarę możliwości. Trudno jednak teraz dostać rękopisy, sztuk nowych. Naprzykład nie mogę otrzymać, mimo starań, „Szczęścia od jutra” nie wiem, gdzie można zdobyć „Judasza Iskarjotę”. Obecnie tłumaczmy z bratem „Damy i huzary”, przetłumaczyliśmy już „Sędziów”, a chcemy przetłumaczyć „Warszawiankę” i „Wesele”. Z „Weselem” będzie najgorzej, bo jest b. trudne dla tłumaczenia, jeżeli się chce przytem oddać charakter wiersza. Trze-

ba dać publiczności fińskiej i ten rodzaj sztuk polskich. Wogóle jak najwięcej in formacyj o sztuce dramatycznej państwa bałtyckiego, które jest... zapomniałem — takie dobre słowo...

— Proszę wyjaśnić — pomogę...

— Zaraz, no ten ostatni pakt... mam już... **mocarstwo** — które jest mocarstwem.

Na zakończenie rozmowy proszę dyr. Kalimę o udzielenie informacji o pracy „Towarzystwa polsko-fińskiego”.

— Założyliśmy towarzystwo pięć lat temu. Obecnie mamy przeszło 100 członków ze sfer uniwersyteckich oraz rządowych i innych. Ostatnio powstał akademicki oddział Towarzystwa, który ma już 40-tu członków. Wogóle idea zblizenia polsko-fińskiego staje się coraz bardziej popularna wśród studentów Finlandji. Towarzystwo organizuje odczyty na tematy ekonomiczne i inne, w ciągu roku trzy cztery do pięciu razy. Odczyty są wygłaszane w języku fińskim i cieszą się dobrą frekwencją. Jak dotychczas najmniej było 40-tu słuchaczy, a nieraz przeszło stu. Na odczytach bywają członkowie rządu, profesorowie uniwersytetu, inteligencja, studenci i t. p.

— Słowem odległość między Finlandją a Polską zmniejsza się coraz bardziej.

— Oczywiście. Polska jest dla nas krajem przyjaciół, pełna atrakcyjności. A propos podziwiania krajów przez turystów, opowiem panu popularną u nas anegdotę.

Oto pewien cudzoziemiec odbył podróż do Finlandji, a następnie do jednego z jej północnych miasteczek, specjalnie w tym celu, aby zobaczyć zorzę polarną. Wieczorem, gdy jechał saneczkami do hotelu, ujrzał na niebie jakiś dziwny dla niego blask. Pyta więc woźnicę: — Powiedźcie mi, czy to zorza polar-
na?

Woźnica spojrzął ze zdziwieniem na turystę potem na niebo, gdzie widniał także księżyc i odrzekł:

— Tak, to zorza polarna, a obok księżyc. — Woźnicy zdawało się bowiem, że podróżny, który nie widział zorzy polarnej nie zna także księżyca.

Atrakcyjność krajobrazu jest względna. Dla Finna Polska jest krajem atrakcyjności, dla Polaka — Finlandja.

Dyrektor Kalima pożegnał mnie z pewnością, że w czasie najbliższym przyjedzie do Polski.

* * *

Przez zatokę Fińską jechałem na małym statku w dzień wietrzny i mglisty. Syrena okrętowa darła się przeraźliwie, a śruba popędowa pracowała leniwie. Kapitan bał się zderzenia ze statkiem na potkaniu. Stał obok sternika i uważnie wpatrywał się w mleczną ścianę, w którą wrzynał się dziób okrętu nawet wle-

(Dokończenie art. na str. 4-ej).

Utrwalanie wydm na polskim wybrzeżu.

Na najbardziej zagrożonych odcinkach morza polskiego rozpoczął Urząd Morski pracę nad zakładaniem plantacji traw, które przed roz-

wianiem utrzymują piaski wydm. Zdjęcie przedstawia pracę rybaków kaszubskich pod kierownictwem inż. p. Pejty na odcinku pod Kuźnicą

Z różdżką oliwną z Północnej do Południowej Ameryki.

WASZYNGTON. (Pat.) Przesławieni dyplomaci Stanów Zjedn. w Argentynie, Brazylii, Chile i Peru otrzymali polecenie zwrócenia się do rządów tych państw o poparcie akcji, która by położyła kres wojnie toczącej się w Ame-

ryce Południowej.

Rząd Stanów Zjedn. zdecydował się jednocześnie zwrócić się do kongresu z żądaniem uchwalenia zakazu wywozu broni do Boliwii i Paragwaju.

St. Zjedn. przygotowują doniosłe zmiany w polityce monetarnej.

LONDYN. (Pat.) Agencja Reutersa zapowiada doniosłe zmiany w polityce monetarnej Stanów Zjedn.

Ma się okazać orędzie prezydenta Roosevelta do kongresu proponujące ogłoszenie ustawy o upaństwowieniu zapasu srebra na rynku wewnętrznym i uznaniu srebra jako czę-

ściowego pokrycia waluty Stanów Zjedn. Stosunek pokrycia złotem do pokrycia srebrem wynosić ma 75—25%.

Niektórzy senatorowie przypuszczają, że konsekwencją polityki prezydenta Roosevelta w sprawie srebra może być zwołanie w ciągu roku światowej konferencji monetarnej.

Przewiezienie zwłok niemieckich lotników stratosferycznych.

MOSKWA. (Pat.) Zwłoki lotników, którzy ponieśli śmierć w katastrofie niemieckiego balonu stratosferycznego „Bartsch von Siegfeld”,

przewiezione zostały do Moskwy. Dziś wieczorem szczątki lotników będą odtransportowane do Berlina.

Jednodniówki.

P. O. W. na ziemiach Wielkiego Księstwa Litewskiego.

Wilno, 1919—1934. Szkice i wspomnienia pod Red. Doktora Stefana Burhardta. Wyd. Wileńsko-nowogródzkiego Zw. Peowiaków.

Czem było POW. na ziemiach dawnej Rzeczypospolitej, jaki olbrzymi, niepojęty dla stojących poza tym ruchem miało zasięg, o tem dowiedział się ogół po wojnie dopiero lub w najstraszliwszym ogniu walk. O tych młodzieńskich chłopcach, ginących od kuli w czoło, o szli zawsze frontem do nieprzyjaciela, o tych dziewczynkach, co nie zeszły z posterunku i zginęły, co przekradały się nocami po bagnach z meldunkami i wiadomościami, po lasach, przez śniegi, o tych matkach, co wraz z dziećmi należały do konspiracji i tych ojcach, co ramie przy ramieniu synów maszerowali. Nie będzie to może egzaltacja, ani przesada, gdy powiemy, że tak jak po-

63 roku, od zupełnego upodlenia, ochroniły nasze społeczeństwo te rodziny, które brały udział w Powstaniu i pozostały jako zaczątek idei niepodległości, tak teraz, na dalszą naszą drogę, pionem ideowym, busołą w chaosie zmagających się poglądów i chwytających dogmatów, ostoja, pozostaną te rodziny, ci poszerzający ludzie, którzy latami narażali życie dla idei, wolności, konspiracyjnie się w POW. Z tej młodzieży wyrosli już ojcowie i matki, ci wiedzą co mają o Polsce dzieciom i wnukom opowiadać, ci wiedzą dobrze, jakie to czasy były lepsze, a jakie gorsze... Tym ludziom książka powyższa jest poświęcona. Nie wyczerpuje ona bynajmniej całości prac, poświęceń, pomocy udzielanej organizacji przez szersze koło ludzi, niezwiązanych może przysięgą, ale niemniej oddanych sprawie i pomocnych; tych trudno zarejestrować choćby dlatego, że tutejsi ludzie nie bardzo lubią i umieją się wynosić i ujawniać swe zasługi, i nie mogą się tego jakoś nauczyć, chociaż czasami powinni, dla przykładu.

Książka starannie i wytwornie wyda-

na w Zakładach Graficznych „Znicz”, zawiera artykuły: rekt. Witolda Staniewicza, pisane tak barwnie i żywo, że stwierdzić trzeba w tym męzu nauki talent nowelistyczny. Jako podoficer P. O. W. zebrał sto ludzi w swej okolicy i maszerował ku armii polskiej, w której jak wiadomo zdobył Virtuti Militari, z bezstronnością charakteryzuje nastroje wileńskie w początkach wojny. W. Dobaczewska opowiada o nastrojach wileńskich w tym czasie. Wielkanoc w 1919 r. opisuje St. Trzeciak, uczestnik zdobycia Wilna, komendant obwołu święciańskiego. Marja z Nagrodzkiej Młodkowska, przedstawia tragiczne dzieje aresztów w Wilnie i egzekucji w Dyneburgu Dyszlanka, Daniłuka i Pac-Pomarnackiego. Senator J. Trzeciak, daje zajmujące dzieje mieszkania swej rodziny przy Portowej, gdzie się drukarnia mieściła i ukrywał kom. Januszko. Z. Nagrodzki pisze o niemieckich śledztwach, J. Kurczyn o rewizjach i ćwiczeniach peowiaczkich, Dr. Stefan Burhardt daje ciekawy przyczynek pamiętnikarski o ówczesnych nastrojach, o tarcjach między orga-

nizacją POW. i władzami szkolnymi, które opiekując się harcerstwem, postawiły za warunek: albo skauting albo POW. W rezultacie prawie całe harcerstwo znalazło się w POW. i poszło na front. O Peowiaczkach, krótko, zbyt wstrząsliwie pisze p. Gulbinowa, oczywiście, tak nie wysuwająca swych zasług osoba, nie mogła pisać o sobie, a toby za jej dużo więcej miejsca niż te dwie stronnice, zresztą autorka sama zaznacza jak dalece te młode bohaterki, dziś matki dzieciom, nie lubią nawet wspominać, ani chcą o sobie mówić, uważając tę ofiarną służbę dla Ojczyzny za rzecz naturalną. Z tego wynika, że wspomnienie o kobietach w POW. jest o wiele niekompletne. Wspomnienia L. Siemaszki, Mszaryny, dr. T. Nagurskiego o POW. wołyńskim, E. Gulczyńskiego o witebskim, M. Przybytkówny o mińskim, wreszcie POW. dzisiejsze i bibliografja, dopełniają tego zajmującego przyczynku do dziejów organizacji, która powinna bezwzględnie doczekać się dużej, wyczerpującej książki, złożonej ze wspomnień i artykułów zaintereso-

Od Helsinek do Kowna.

(Dokończenie art. ze str. 3-ej).

dy, gdy w salonie restauracyjnym stygła niedopita przez niego kawa. Chwilami maszyna milkła i statek stał na wodzie cichy, jakby martwy, mały i bezradny. Zatoka Fińska urastała do rozmiarów morza.

Fala rosła, zaczęło kołysać, na progu kajut i salonów stanęła nieprzyjemna choroba morska.

— Panie, czy często tak bywa? — złapałem jakiegoś oficera.

— Zawsze, gdy jest mgła i nawet lekki wiatr — w ostatnich jego słowach wyczułem lekką ironję.

— Ile godzin będziemy płynęli?

— Trzy, cztery?

— A czy podjąłby się pan czy pański kapitan poprowadzić statek do Estonji — przypuścimy pełny wojska — gdyby zatoka była zaminowana?

Oficer spojrzął na mnie ze zdumieniem.

— Zaminowana. Hm. — Nigdy o tem nie myślałem.

— Proszę jednak o odpowiedź.

Po dłuższej rozmowie i wyjaśnieniach z mej strony oficer odrzekł:

— Sądzę, że nie otrzymalibyśmy wtedy rozkazu kierowania statkiem, pełnego żołnierzy, z kierunkiem na Estonję. Zażdużo mielibyśmy kłopotu na swoich graniach lądowych. Rozumie pan mnie, prawda?

— Tak jest...

Pasażerowie klęli pogodę. Wielu żałowało, że nie poleciało hydroplanem.

— Droę z Helsinek do Tallina przebywa samolot w niespełna godzinę — informował jakiś zbolęły głos.

Granicę między Estonją i Finlandją można mierzyć drogą wodną i powietrzną — trzy lub niepełna godzina. Pierwsza i druga wymaga floty — morskiej czy powietrznej.

Piętnaście lat temu Finlandja zdobyła się na piękny braterski gest, udzielając krewniakom w pierwszej linii Estom zbrojnej pomocy w ich walce o wolność. Jednakże Rosja znajdowała się wtedy w ogniu rewolucji, Niemcy były pokonane. Miał rację oficer statku pasażerskiego. Gdyby zatoka Fińska została w przyszłości zaminowana statki z fińskimi bagnętami nie skierowałyby się do Estonji. Zatoka Botnicka bowiem stałaby się wtedy niebezpiecznym, może nawet nie do przebycia murem.

* * *

W roku 1932 na konferencji Związku Studentów Państw Bałtyckich noszącego skróconą nazwę SELL (Suomi—Finlandja, Estonja, Litwa i Łotwa), delegacja fińska, reprezentująca pięć i pół tysiąca studentów Finlandji, zgłosiła wniosek o zaproszeniu i przyjęciu Polski do SELL. Łotwa i Estonja ustosunkowały się przychylnie. Litwa zaprotestowała i uniemożliwiła Finlandji oprzeć południową część Związku Państw Bałtyckich Akademików na moce państwowej Polsce.

Mamy w Finlandji wielu rzeczowych i konsekwentnych przyjaciół.

Włodzimierz Hołubowicz.

sowanych osób, życiorysów i faktów, gdyż rozpraszanie tych dziejów w poszczególne, małe broszury, o wiele niekompletne, nie spełnia swego zadania, jakim jest przechowanie tych dziejów i podanie ich potomności. Zajmujące ilustracje zdobył tę książkę.

77 puk Piechoty Strzelców Kowieńskich. W piętnastą rocznicę powstania pułku. Lida 1934. Drukowano w Zakładach Graficznych „Znicz” w Wilnie.

Kowieński pułk Strzelców, to dziś brzmi tragicznie, ale gdy się w 1918 r. formował wraz z całym sztabem Dywizji Litewsko-białoruskiej, z samych ziem kowieńskiej, wileńskiej i mińskiej ziemi, to wszystko miało być inaczej. Organizatorem i pierwszym dowódcą zostaje gen. Leon Łada - Zawistowski, oznaką na mundurach był niedźwiadek a sztandar otrzymali Strzelcy w 1919 r. w zdobytym Wilnie w listopadzie. W dniu 10-lecia pułk otrzymał piękny wieniec srebrny od gen. Wysockiego. Sz. Baron opowiada pokrótce dzieje walk i rozwoju pułku. F. Ossendowski daje wstrząsający obrazek z walk pod By-

Kiddnaperzy w Hollywood.

PLAGA AMERYKI.

Po zniesieniu prohibicji, ustaniu plagi gangsterów i zamknięciu ich przywódcy Al Capone'a w więzieniu Atlanta, Amerykę nawiedziła nowa plaga, którą zapoczątkowało słynne na cały świat porwanie małego synka Lindbergha. Plaga ta zowie się w Ameryce „kiddnapping”, a polega na porwaniu dzieci bogatych rodziców lub też wogóle na porwaniu bogatych ludzi w celu uzyskania następnie od nich okupu. Plaga „kiddnaperów”, czyli porwaczy rozwieliła się do tego stopnia, że na zwalczanie ich musiano wydać specjalną ustawę, przewidującą nawet karę śmierci dla tego rodzaju przestępstwa. W Ameryce jednak, klasycznym krajem rekordów, przestępczość również bije rekordy i niewiele sobie robi z długiego ramienia sprawiedliwości amerykańskiej, zwłaszcza, że i ta sprawiedliwość niezawsze poszczycić się może czystem sumieniem.

Po tych paru ogólnych uwagach przejdźmy do konkretnych wypadków „kiddnappingu” w stolicy dziesiątej muzy Hollywood.

POLOWANIE NA CÓRKĘ MARLENY DIETRICH.

Słynna artystka, bohaterka „Niebieskiego Motyla”, „X-27”, „Pieśni nad Pieśniami i tyłu innych filmów któreśmy zachwycali w swoim czasie, ma, jak wiadomo, 9-letnią córeczkę Heidede, którą kocha nad życie. Wykorzystała tę okoliczność „kiddnaperzy” kalifornijscy i zagięli na Marlenę Dietrich parol. Pewnego dnia otrzymała artystka list, w którym anonimowy autor domagał się zapłacenia 50 tys. dolarów i groził, że w przeciwnym razie małe Heidede zostanie porwana. Pieniądze, jak pisał tajemniczy autor, winna była Marlena położyć przy murze u zbiegu Western-Boulevard i Sunset-Boulevard w Los Angeles. Po otrzymaniu tego listu Marlena Dietrich zwróciła się do słynnego detektywa amerykańskiego Reynoldsa, obznajomionego ze sztuczkami bandytów miejscowych. Za jego poradą Marlena przygotowała

paczkę fałszywych banknotów i udała się autem na wskazane miejsce. W aucie ukrywał się Reynolds wraz z dwoma agentami. Marlena siedziała przy kierownicy. W pewnej chwili do auta Marleny zbliżyła się taksówka, z której wyskoczyło dwóch mężczyzn. Reynolds i jego agenci natychmiast otworzyli drzwiczki auta Marleny, wyskoczyli na jezdnię i rzucili się na nieznajomych. Ci ostatni jednak w mig zorjentowali się w sytuacji, cofnęli się do swej taksówki i umknęli. Detektywi nie mogli niestety strzelać ze względu na licznę kraczącą po ulicy publiczność.

Nazajutrz Marlena otrzymała drugi list od „kiddnaperów”. Ponawiali oni swe pogróżki i żądali tym razem 100 tys. dolarów, chcąc widocznie wynagrodzić sobie perypetje i zawód z dnia poprzedniego. Tym razem Marlena, za poradą Reynoldsa zdobyła się na nowy podstęp. Mianowicie odwozła w tajemnicy swą córeczkę do pewnego dobrze strzeżonego przez policję domu i wzięła z pobliskiego przytulku dziewczynkę podobną do Heidede, jak dwie krople wody. Dziewczynkę tę przebrała Marlena w sukienkę swej córki i odtąd czuła się już bezpieczniejsza. Bandyci nie poznali się na podstępie. Pewnego dnia, gdy rzekoma Heidede była na spacerze w miejscowym parku miejskim, przyczem w pewnej odległości śledziło ją trzech detektywów, odezwała się do dziewczynki jakaś stara kobieta siedząca na ławce w bocznej alei. Zważyła ona dziewczynkę bliżej przy pomocy cukierków, a następnie wzięła ją za rączkę i chciała się oddalić. W owej chwili rzucili się na nią trzej detektywi. Stara kobieta puściła wtedy dziecko i nabrawszy dziwnej sprężystości w nogach, pobiegła do stojącej w pobliżu taksówki. Tyle też ją widziano.

„Kiddnaperzy” nie dawali za wygraną. Tym razem przysięgli Marlenie zemstę za dwukrotny zawód. Mianowicie po parokrotnych próbach, udaremniionych zresztą zawsze w porę, wrzucili oni przez zokno do pokoju rzekomej Heidede pudełko pełne czekoladowych cukierków. Analiza wykazała, że czekoladki zawierały w sobie

ilość trucizny, która by wystarczyła do wyprawienia na tamten świat czterech dorosłych mężczyzn. Wszczęte w tej sprawie dochodzenie policyjne doprowadziło do aresztowania kilkudziesięciu osób. Jednak głównego winowajcy i inicjatora całej tej afery nie wykryto.

PRZYGODA CHARLIE CHAPLINA.

Jak się okazuje, Charlie Chaplin również miał do czynienia z „kiddnaperami”. Mianowicie w biały dzień na ulicy Los Angeles, podczas, gdy słynny artysta udał się na przechadzkę, zbliżyło się do niego dwóch dzentelmenów z rewolwerami w rękę i zmusiło go do wejścia do wielkiego auta, które następnie z wielką szybkością ruszyło przez ulice miasta. Charlie Chaplin został wywieziony o kilkanaście kilometrów za Los Angeles do miejscowości San Pedro, gdzie wprowadzono go do jakiejś chaty przywiązano do słupa i zażądano okupu w wys. 20 tys. dolarów. Charlie Chaplin wolał sume te, za pośrednictwem swego adwokata, zapłacić, aniżeli narażać się na znęcające się, a może nawet śmierć z ręki bezczelnych bandytów. Artysta stał widocznie na stanowisku, że zaoszczędzenie 20 tys. dolarów nie na wiele mu się przyda w wypadku, gdyby miał być okaleczony czy uśmiercony.

PORWANIE KLARY BOW.

Rudowłosa piękność Hollywoodu, słynna ze swych przygod miłosnych i temperamentu Klara Bow też doznała przygody, która ją o mało nie zaprowadziła na tamten świat. „Kiddnaperzy” chcieli również od niej uzyskać poważniejszego okup w wys. 10 tys. dolarów. Uartym zwyczajem napisali więc do artystki list, żądając złożenia pieniędzy w pewnym określonym miejscu. Artystka pieniądze złożyła. Jednak bandyci rychło się spostrzegli, iż były to banknoty fałszywe. Przez zemstę porwali nazajutrz Klarę Bow i wywieźli ją za miasto. Uprowadzona policja zdolała jednak natrafić na ślad bandytów i po paru godzinach odczyła ich kryjówkę. Znalaziono Klarę Bow nieprzytomną, z głęboką raną w piersiach. Jak się okazało w pewnej chwili artystka chciała się wyrwać z rąk bandytów, przyczem jeden z nich pograżył hiszpański sztylet w jej piersiach. Klara Bow po dłuższej kuracji wyzdrowiała. Jednak wspomnienie niemiłej przygody z pewnością zachowała dotychczas. Co najciekawsze szefem bandy, biorącej udział w porwaniu rudowłosej Klary, okazała się osobistość znana i poważana na gruncie Hollywoodu. W stosunkach amerykańskich już to bodaj nie raz. Przed paru dniami czytaliśmy, że w zbrodniach głośnego Millingera maczał palce były senator i człowiek na poważnym stanowisku. W historii małego Lindbergha pamiętamy, że brudną rolę odegrał jakiś poważny przyjaciel zdobywcy Atlantyku.

PORWANIE MAGNATA NAFTOWEGO.

Na zakończenie wspomniemy o ostatnim wy-czynie „kiddnaperów”, polegającym na porwaniu w Los Angeles znanego milionera i magnata naftowego Williama F. Gettle'a. Porwano go z własnego ogrodu w chwili, gdy w spodenkach kąpielowych wychodził z basenu. Wywieziono Gettle'a w nieznanym kierunku. Jak słyhać potleja była bezsilna i Gettle zdolał powrócić na łono rodziny jedynie po złożeniu na ręce bandytów grubszej kwoty.

Takie są obyczaje i zabawy w wielkiej republice transatlantyckiej. NEW.

Niezwykły pomysł reklamowy.

Na plażach kąpielowych na Florydzie zastosowano nowy niezwykły pomysł reklamowy polegający na tym, że napisy reklamowe odbijane są na plecach, plażujących pań.

WIELKI WSTYD.

Na ławie oskarżonych dwie kobiety ze sfery robotniczej. Sędzia zadaje pytania młodszej:

— Nazwisko?

— Panasewicz...

— Panna czy mężatka?

— Panna — odpowiada po chwili wahania.

— A więc Panasewiczówna. Dlaczego w toku śledztwa podawała się za mężatkę?

— Wstyd wielki...

— Czy przyznaje się, że pozwoliła spędzić dziesięć tygodniowy plód?

— Tak przyznaje się...

— Co chce powiedzieć na swoje usprawiedliwienie?

— No... ciężko było. Nie mogłabym dziecka wychować. Wogóle... panną jestem.

Sędzia zwraca się do starszej kobiety o starszej twarzy.

— Józefa Narkiewiczowa, czy przyznaje się do winy spędzenia płodu?

Narkiewiczowa, lat 41, praczka z zawodu, matka dwojga dzieci przyznaje się, że spędziła plód 32-letniej robotnicy Antoninie P., która ją o to bardzo prosiła, płakała, podawała się za mężatkę i narzekała na biedę.

Ze sprawy wynika, że Antonina P. dostała zakazania krwi po zabiegu, dokonanym w niehygienicznych warunkach. Leżąc w szpitalu żydowskim w gorączce wskazała osobę Narkiewiczowej.

Prokurator ograniczył się do oświadczenia, że oskarżenie popiera. Obróńca mec. Frydman wobec przyznania się oskarżonych do winy prosił o łagodny wymiar kary.

Sędzia skazał — Antoninę P. na 3 miesiące aresztu z zawieszeniem na 3 lata, a Józefę N. — na 6 miesięcy więzienia.

Na ławach dla publiczności przysłuchiwał się rozprawie kochanek robotnicy Starszy jego-ność pozujący na inteligenta. Siedział na pierwszej ławce i wcale nie starał się ukryć swej roli w sprawie. Dyskutował z otoczeniem na tematy drażliwe. Oburzał się. Gładząc siwą czuprynę, podkreślał swą męskość.

Bohater...

(w)

Bójka na zgromadzeniu Chrześcijańskiej Demokracji.

W ubiegłym tygodniu w Białej woj. krakowskiego zwołane zostało zgromadzenie publiczne Chrześcijańskiej Demokracji, w którym wzięło udział przeszło 200 osób. W pewnym momencie, kiedy przemawiający poseł Stempka ostro znatałował władze państwowe na sali zwręła się burza protestu i wśród wrzawy rozpoczęła się bójka. Zebranie zostało rozwiązane.

strzycą. Maj. Kozłowski pisze o pracy pokojowej i szkoleniu w garnizonie i na manewrach. O wychowaniu fizycznym pisze por. Kościelny, o akcji P. W. kap. Baron, o walkach w 1920 sier. Toczko, por. Malicki o oświacie w wojsku, i daje wspomnienie z czasów po wejściu Żeligowskiego do Wilna. kpt. Brażuk o Spółdzielni Spożywców 77 p. p. M. K. O. O Rodzinie wojskowej. Wreszcie kronika wybitnych zdarzeń w pułku, i długa lista zmarłych z ran, zamyka te streszczone w krótkich artykułach dzieje jednej z najdzielniejszych naszych formacji, utworzonych po to, by zaznaczyć wiekowy związek ziemi kowieńskiej z wileńską i z całą Rzeczypospolitą.

Twórcy pułku, byli to przeważnie synowie rdzennej Litwy i Żmudzi, to tradycje pragnie pułk zachować i przekazać następcom, a obraz walk w których brał udział zaznacza po wielokroć nierozważną spójnię pomiędzy ideologią niepodległościową, jaka od Niemna i Wilji; aż po Wisłę i San, pociągnęła pod broń młodzież ideową obu narodów.

Hel. Romer.

UŚMIECHY I UŚMIESZKI.

Podwójny wykołajeniec

Sprawa, a raczej dwie sprawy, jakie wkrótce będzie miał w sądzie warszawskim p. Jan Stefan, dwojga imion Łuczyk, mimo całej swej groteskowości budzi współczucie dla bohatera. Wskazuje ona, że poczucie winy i odpowiedzialności jest bardzo względne.

Pan Łuczyk był urzędnikiem jednej z instytucji samorządowych i sprzeniewierzł tam 17.000 złotych. Zapewne po walce z sobą samym, zdecydował, że powinien skończyć samobójstwem. W tym celu wsiadł do pociągu idącego w kierunku Warszawy na stacji Włochy i wyczekawszy aż pociąg uzyskał odpowiednią szybkość, wyskoczył.

Zamach samobójczy nie powiódł się. Ciężko połamany p. Łuczyk leżał w szpitalu i cierpił. Na łóżu bóleści wykombinował sobie dość prosty sposób wybrnięcia z opresji.

Oto napisał podanie do dyrekcji Polskich Kolei Państwowych, że padł ofiarą wypadku kolejowego i żąda odszkodowania za ból i straty w wysokości 30 tysięcy złotych.

Dziwnym trafem władze nie wzruszyły się uieszczeniem p. Łuczyka i poczęły sprawę badać. Najpierw udowodniono mu, że popełnił defraudację, a potem nietrudno już było wytłumaczyć i resztę, gdyż nie jest łatwo wypaść z pędzącego pociągu, gdy się jest trzeźwym, w dodatku wypaść tak, by można winić o to dyrekcję kolei.

Sąd będzie miał dość trudne zadanie. Defraudacja jest niewątpliwa, ale udowodnić p. Łuczkowi, że usiłował popełnić samobójstwo będzie trudno.

P. Łuczyk wykołaj się trzy razy: raz moralnie, potem dosłownie fizycznie, potem znówu moralnie... Bardzo zmiennie koleje życia jak widzimy. Wel.

O regulację Wilna

Kilka dni temu w „Kurjerze Wileńskim” p. Witold Hulewicz poruszył w swoim artykule „Wybory a kultura miasta” sprawy architektury m. Wilna. Sprawy te bardzo obszerne i trudno je ująć wyczerpująco. Chcę poruszyć nieco szerzej jedną z nich, najbardziej zaniedbaną w Wilnie, o której p. Hulewicz wspominał tylko ubocznie, mianowicie sprawę regulacji miasta. Wiemy już z artykułu p. Hulewicza, że wszystkie większe miasta w Polsce z wyjątkiem Wilna, posiadają Biura Regulacyjne. Co to jest Biuro Regulacyjne, naco ono komu potrzebne, może nie wszyscy wiedzą, orjentują się jednak wszyscy, że każda praca, a zwłaszcza praca zespołowa, musi posiadać pewną organizację, pewien zgóry obmyślany plan. Inaczej jednostki pracujące nie będą ze sobą w pracy zharmonizowane, a będą sobie wzajemnie przeszkadzać.

Takim planem organizacyjnym, ujmującym w pewien porządek powstawanie w obrębie miasta wszelkich nowych budynków i odpowiednie przeróbki starych, jest plan regulacyjny miasta. Plan taki, opracowany przez ścisłych fachowców, przewiduje rozplanowanie ulic, placów, usytuowanie ważniejszych budynków, parków, ogrodów publicznych, skwerów, urządzeń sportowych i innych z uwzględnieniem potrzeb zdrowotnych, komunikacyjnych i rozwojowych miasta. Opracowanie takiego planu i przeprowadzanie go w życie to zadanie Biura Regulacyjnego.

Sprawa wymaga głębokich studiów i nie jest tak łatwo jakby się komuś mogło wydawać. A brak planu regulacyjnego powoduje często katastrofalne skutki, jak zahamowanie rozwoju miasta lub niemożność rozwiązania kwestji komunikacji miejskiej. Jako przykład podam Warszawę, która już dawno pomyślała o planie regulacyjnym, jednak się z nim spóźniła, skutkiem czego nie ma dziś możliwości wykonania pewnych robót potrzebnych do przeprowadzenia głównej arterji komunikacyjnej (ulicy przejmującej ruch tranzytowy), ponieważ przeznaczony na nią teren przedstawia dziś wartość grubych milionów i miasto nie może sobie pozwolić na jego wykupienie. Przyczyna prosta — teren ten był do wykupienia za bezcen za czasów niemieckiej okupacji, ale wobec braku wówczas odpowiedniego planu regulacyjnego, został zabudowany kosztownymi wielopiętrowymi domami prywatnymi. Miasto dziś, mimo wielkich trudności komunikacyjnych, wynikłych ze zwiększenia się ruchu samochodowego, musi czekać dziesiątki lat, aż domy stojące na potrzebnym terenie, przy zastosowaniu zakazu ich remontowania (niestety, prawdziwe) będą zagrażać swoim stanem życiu mieszkańców i będą zakwalifikowane do rozbiórki, co pozwoli zwolnione od domów tereny taniej wykupić i przeprowadzić konieczną do normalnego życia i rozwoju miasta ulicę — arterję.

Wracając do Wilna, mimo że nie grozi mu tak szybki rozwój, jak — Warszawie, jednak nawet przy dzisiejszym słabym ruchu samochodowym, rozplanowanie jego ulic daleko nie odpowiada

potrzebom, jest nieracjonalne, zupełnie nieuporządkowane. Rosjanie niewiele dbali o te sprawy, często rozmyślnie dając się rozbudowywać nieracjonalnie, chcąc tem zatrzyć wszelkie ślady historycznego rozwoju miasta.

Dziś, jak słyszymy, przyszło zrozumienie konieczności zorganizowania i wzięcia w ręce planowej rozbudowy miasta. Miasto decyduje się stworzyć Biuro Regulacji i przystąpić do wykonania planu regulacyjnego. Powołano na eksperta do spraw urbanistyki wybitnego fachowca, profesora Katedry Budowy Miast Politechniki Warszawskiej, inż. architekta T. Tołwińskiego. Pierwszy, ale wielki krok naprzód został zrobiony i temu gorąco przyklasnąć muszą przedewszystkiem fachowcy, rozumiejący doniosłość sprawy.

A jednak, mimo tak dobrego początku i tu, jak we wszystkich sprawach ludzkich, jest pewne ale... chodzą pogłoski, że nowotworzone Biuro Regulacji będzie podporządkowane istniejącemu Biuru Pomiarów. Czy to nie jakieś qui pro quo?... I ustawowo i logicznie, plan regulacyjny musi się opierać na planie warstwicowym i innych danych przygotowanych przez Biuro Pomiarów, jako na materiale przygotowawczym i pomocniczym. Czy to tworzy taką zależność, że biuro dające materiał przygotowawczy musi być nadrzędne, a biuro wykonywujące faktyczną robotę tworzącą — podrzędne? Czy czasem takie postawienie sprawy nie zahamuje całkowicie pracy, lub nie spowoduje zupełnie nie właściwych jej wyników...

Biuro regulacji nie ma żadnych wspólnych zainteresowań z Biurem Pomiarów, którego zadaniem jest dostarczyć potrzebnych dla Biura Regulacji danych pomiarowych i na tem rola jego kończy się. Czemu i nikomu nie przyszło na myśl podporządkować temuż Biu-

ru Pomiarów Wydziału Wodociągów i Kanalizacji? Przecież ten ostatni musi też korzystać z danych pomiarowych wykonanych przez mierniczych tegoż Biura Pomiarów. Zrozumiałem jest, że Biuro Regulacji musi współpracować z Wydziałem Kanalizacji, ma także wspólne zainteresowania z Wydziałami Drogowym, Zdrowia i wymagania tych Wydziałów winno brać pod uwagę przy swoich pracach. Co do Biura Pomiarów, to o ile ma być jakaś zależność między niemi a Biurem Regulacji, to właśnie Biuro Pomiarów winno podlegać Biuru Regulacji, jako wykonywujące dla tego ostatniego prace przygotowawcze i pomocnicze. Przecież i w innych dziedzinach pracy nie dzieje się inaczej: fabrykant kanwy nie będzie kierownikiem pracowni artystycznych robót ręcznych na kanwie, dlatego, że tę kanwę wyrabia, a przeciwnie, — będzie się stosował w swoich wyrobach do wymagań odbiorców — pracowni robót ręcznych.

To wydaje się zrozumiałe. I nie powinno budzić wątpliwości, że tak właśnie zostanie przez Władze Magistratu zdecydowane... A jednak uporeczywe głosy powtarzają, że nawet prof. Tołwiński zgodził się na czasowe przeprowadzenie koncepcji zależności Biura Regulacji od Biura Pomiarów. Znam prof. Tołwińskiego nie tylko z politechniki, spotykaliśmy się i w życiu, w sprawach budowlanych. Jest on dość delikatny i może nie chciał od razu zbyt zdecydowanym stanowiskiem robić przykrości tym którzy byli innego zdania.

Miejmy jednak nadzieję, że poruszona tu sprawa przy ostatecznej decyzji zostanie załatwiona w sposób należyty, zgodny z interesami miasta.

Bogusław Świecinski
inżynier architekt

**MŁYNKI WODNE
ŁATY WODOWSKAZOWE
i WODOWSKAZY SAMOKREŚLNE**
G. GERLACH Warszawa
Tamka 40.

Teatr muzyczny „LUTNIA”

DZIS

„Nor. w San Sebastiano”

Ceny letnie — niższe.

KINA I FILMY.

„ŚWIAT NALEŻY DO CIEBIE!”...
(Helios).

Filmy z Kiepurą, dwa bardzo udane, zwłaszcza ostatni, zrobiły furorę i jak zwykle w takich wypadkach bywa, wywołały naśladowictwo. Ze jednak Kiepura ostatnio jest bezkonkurencyjny, przeto film naśladowujący jego filmy, to conajmniej ryzyko. Może on mieć powodzenie tylko tam, gdzie nie widziano (i nie słyszano...) ostatnich dwóch filmów z naszym tenorem.

Józef Schmidt ma dość silny i pięknie wysoki głos, ale „gdzie mu do Kiepury!” Poza tem jest brzydki, prawie pokracznie brzydki, czego wcale nie można zarzucić naszemu śpiewakowi... Przeciwnie, panie mówią, że owszem, owszem... Notabene scenariusze tych kiepurowych filmów i ich reżyserja są znakomite, gdyż film ze Schmidtem jest, z wyjątkiem kilku momentów, dość banalny, a w dużej części, jakby żywcem ściągnięty z tamtych. Wytworzono już jakiś szablon dla fars, czy dramatów filmowych z życia śpiewaków operowych, to samo prawie tempo, te same tricki z telefonami (ten z poplątaniem słuchawek był wyjątkowo udany), pod różn. plakaty, gazety, impresarja, ciągle w kółko.

Jeżeli znajdzie się do tego dobry reżyser, to film uratuje, jeśli go niema — film albo zrobi kłapę, albo wypłynie, ale z sukcesem przeciętnym.

„Świat należy do ciebie” — zrobiliby większy efekt, gdyby nie to, że za wczesnie ukazał się po filmie z Kiepurą, mimo swoich wspomnianych wcale niezłych momentów, jak scena przy telefonie, epizod ze starym tenorem operowym, interdynty na scenie opery, czy operetki etc. — Film jest wiedeński, dialogi niemieckie.
Nadprogram tygodnik Paramountu. (sk).

Kursy Gospodarstwa Domowego Z. P. O. K. w Wilnie.

Dzień 17 maja był uroczystością dla 200 dziewcząt. Na czterech placówkach w Wilnie i jednej w Nowo-Wilejce uczestniczki kursów gotowania, kroju i szycia żegnały swe opiekunki, instruktorki oraz nowe koleżanki.

W Wilnie w dniu zamknięcia gościmi kursów było wiele członkiń ZPOK, oraz przedstawiciele Funduszu Pracy p. naczelnik Jocz i p. dr. Paczyński.

Kursy, zorganizowane przez Z. P. O. K. z zasiłku Funduszu Pracy, trwały sześć tygodni, prowadzone były przez fachowe instruktorki przy wybitnej współpracy, członkiń Związku. Na kur-

sach uczono gotowania, znajomości domowego gospodarstwa kobiecego oraz kroju i szycia. — Każdy kurs gromadził po 40 uczestniczek w dwóch zespołach; jednocześnie 20 dziewcząt uczyło się szycia, 20 gotowało. Uczęszczające na kurs korzystały z bezpłatnych zdrowych i posilnych obiadów, a po ukończeniu kursu otrzymały uszyte przez siebie 2 sztuki bielizny i po jednej sukience.

Jakie znaczenie miał dla dziewcząt kurs, nie tylko pod względem nabycia fachowych wiadomości, lecz życia się w gromadzie, świadczyły gorące słowa serdecznego podziękowania jakimi uczestniczki kursów żegnały swe opiekunki i instruktorki. Ze szczerem żalem mówiły, że kończy się sześciotygodniowy okres, w czasie którego nie potrzebowały troszczyć się o obiad i dzień miały wypełniony pracą; niektóre pytały nieśmiało czy będą organizowane podobne kursy i czy po raz drugi będą mogły na nie uczęszczać.

Smutny to objaw dnia dzisiejszego, gdy młoda dziewczyna nie ma możliwości zarobkowania, pociechą jest gdy choć przez krótki czas zyska normalniejsze warunki życiowe. Z. G.

Dziś jest ostatni dzień sprawdzania spisów wyborców w prowincjonalnych miastach Wileńszczyzny! Idź niezwłocznie i sprawdź czy jesteś wpisany! Sprawdź także czy zapisane są nazwiska twej rodziny i znajomych!

OSTRZEŻENIE.

Wobec stwierdzenia, że w Wilnie w dalszym ciągu praktykowane jest nielegalne wypożyczanie i przeczytywanie pism, co przynosi poważne straty Wydawnictwom — Stała Komisja Wydawnictw Wileńskich i afiliowanych w Wilnie ostrzega niniejszem zarówno nieuczciwych czytelników jak i sprzedawców, że winni pociągnięci będą do odpowiedzialności sądowej, kolporterzy zaś prócz tego pozbawieni zostaną pism do sprzedaży.

Stała Komisja Wydawnictw Wileńskich i afiliowanych w Wilnie.

Na ilustracjach fragmenty z kursów gotowania, kroju i szycia.

KURJER SPORTOWY.

Nowe władze sportu wileńskiego.

Na pierwszym plenarnym zebraniu nowomianowanego Miejskiego Komitetu W. F. dokonano podziału na komisje, kt. ułożyły się następująco:

Komisja gospodarczo administracyjna: przewodniczący plk. Iwo Giżycki, — członkowie: insp. Izydorecz, kpt. Mazurkiewicz, Kpt. König, por. Pawłowicz, inż. Merson i p. Żukowski.

Komisja wychowania fizycznego: — przewodniczący p. Michał Frank, członkowie: mjr. Lankau, mjr. Kurcz, p. Rzeszowski, kpt. Mazurkiewicz, p. Rudominówna, mgr. Epsztejn, por. Pawłowicz, kpt. Golyński i sędzia W. Tarasiewicz.

Komisja propagandy i wychowania społecznego — przewodniczący p. inż. Merson, członkowie: red. Nieciecki, dr. Brokowski, insp. Starościak, mjr. Pfeifer, p. Pełczyńska i dr. Wasilewski.

Dokonano również wyboru sekretarza i intendenta. Na sekretarza zaproszono na ponownie p. Notesa z Magistratu, a Żukowskiego ze Starostwa Grodzkiego.

Przewodniczącym M. K. W. F. jest p. prezydent dr. W. Maleszewski, a wiceprzewodniczącym p. starosta grodzki W. Kowalski.

Po ustaleniu komisji zatwierdzono budżet M.K.W.F., który wynosi 16.200 zł.

Jędrzejowska w Berlinie.

BERLIN. (Pat.) Wczoraj rozpoczął się w Berlinie międzynarodowy turniej tenisowy, zorganizowany przez klub Rot-Weiss. W turnieju bierze udział mistrzyni polska Jędrzejowska. W pierwszym dniu zawodów Jędrzejowska odniosła duże sukcesy. Zwyciężyła w grze pojedynczej niemiecką mistrzynią p. Rost w stosunku 6:2, 6:1, oraz p. Kaepfel w stosunku 6:3, 7:5. W grze podwójnej mieszanej para Jędrzejowska i Vodička odniosła zwycięstwo nad parą Dollinger i Gruzewski w stosunku 6:1, 6:2.

Dzisiaj przyjeżdża Gedanja.

Dzisiaj wieczorem na dworcu wileńskim piłkarze WKS powitają przyjeżdżających do Wilna graczy Gedanji.

Gedanja w niedzielę rozegra mecz z WKS. Mecz odbędzie się na stadionie przy ul. Werskowskiej o godz. 18.30.

W poniedziałek Gedanja gra z Makabi.

— Chodźmy stąd! Godzinę już jegomość ciska nożami i trafić nie może. Znudziło się patrzeć na tego niedołęę.

Pełna tabela wygranych

w 9-m dniu ciągnięcia 4 klasy 29-ej Polskiej Loterii Klasowej

GŁÓWNE WYGRANE

II.

Zł. 15.000 na Nr.: 167763
Zł. 5.000 na N-ry: 8455 63713 86023 145632

Zł. 2.000 na N-ry: 17102 25290 26911 32279 36396 40443 58937 79743 83210 89553 90425 96701 100144 134900 136987 145677 156628 166277

Zł. 1.000 na N-ry: 36211 41284 52611 55550 63943 65161 66748 70197 73146 74940 75496 82805 89415 102159 110453 114301 120028 123446 126725 129499 134331 140923 146206 150824 153278 162472

II.

Zł. 15000 na n-ry: 30315 76733 159897
Zł. 5000 na n-ry: 28064 131312 133097
Zł. 2000 na n-ry: 2060 15164 22681

22338 24713 33418 36756 56701 55103 57222 81684 82804 112229 113817 132406 150720 156965 166141

Zł. 1000 na n-ry: 1914 12841 13712 27106 35340 38917 35738 39019 41443 42923 44445 49237 52693 57656 73675 80730 93214 94232 106075 108129 111529 111391 114332 112098 118264 125645 131881 132295 133457 146653 148280 149040 151653 154007 158071

III-cie ciągnięcie

81 661 1757 2186 443 687 768 3131 48 67 251 566 737 984 4001 152 378 752 68 5266 6057 7144 8006 94 605 816 9063 199 779 10108 39 271 456 805 11029 965 12636 941 13299 609 702 81 869 937 14251 15057 16610 864 902 17191 262 969 18850 20494 21266 429 804 63 22149 217 344 64 596 887 23026 96 240 52 441 531 44 784 24062 25038 174 559 87 810 37 980 87 26279 731 944 27048 28060 401 45 966 29016 140 470 529 724 943 30220 814 966 31104 32263 526 606 989 33596 965 34457 528 35575 743 36131 37433 621 790 38047 314 89 39116 623 40005 124 708 958 41056 206 348 460 557 82 899 42355 81 415 43310 724 858 994 44141 216 332 863 929 45062 385 452 581 46198 902 47034 56 57 220 651 66 729 50 878 48100 530 960 49195 291 400 91 798 972 50775 51081 457 884 96 52809 26 70 53509 66 643 824 80 54086 244 495 553 666 55086 107 85 298 657 865 908 26 56013 117 453 609 736 57015 79 842 58342 498 518 632 88 742 59706 60076 387 738 61229 844 903 65 62049 184 331 524 671 740 963 82 63171 647 797 64397 65304 606 708 33 838 92 66477 67064 718 971 68749 887 922 69143 220 456 513 60 731 70441 71101 865 977 72233 92 864 73264 830 976 74163 819 75477 628 66 729 50 878 48100 530 960 49195 391 76130 98 224 482 544 840 925 77222 391 503 728 36 948 78136 293 313 401 79148 202 327 420 502 71 667 989 80173 441 542 609 842 95 81304 559 710 820 64 71 82447 83353 461 568 620 775 80 837 40 978 84757 85006 298 478 86041 733 87798 821 88342 81 89194 634 82 84 727 881. 90005 243 541 776 91004 147 845 92372 93233 49 340 639 95474 719 96003 744 97433 549 998 98025 80 132 485 808 99207 595 690 780 885 970. 100297 98 400 9 629 793 942 101174 207 377 102175 541 786 103060 741 952 104129 420 786 982 105103 45 793 987 106598 601 107709 949 108125 501 662 109231 579. 110179 373 806 111044 108 620 811 55 112123 82 595 113166 95 114165 331 70 781 977 115050 159 237 375 503 604 85 116228 39 792 899 117030 671 752 118040 119476 551 892. 120173 239 578 641 121058 67 381 847 122506 77 632 759 903 123068 372 460 124327 125221 67 660 126216 74 594 736 160 127451 128174 218 839 129507 675 883 130417 552 824 916 131366 703 875 932 36 132884 989 133248 134520 84 636 979 982 90 135306 597 605 828 136629 137073 76 303 552 846 138203 98 379 885 139002 136 89 327 772. 140123 211 455 722 66 141054 83 494 514 623 73 851 142010 467 518 79 780 841 143324 144016 913 145209 564 146369 740 906 147194 402 656 73 76 850 148543 149008 65 778. 150278 91 554 688 807 151440 582 793. 153075 294 446 154011 83 155247 321 986 156944 157974 158118 452 910 159433 160156 247 351 443 161236 396 445 978 162170 671 796 853 163001 83 166 386 7640 973 164014 47 165858 166474 76 660 167046 640 48 955 168229 169058 313 560.

IV-te ciągnięcie

148 354 68 483 521 88 646 864 1023 334 2481 82 630 69 901 16 34 34051 99 711 20 819 22 4084 153 662 821 937 5032 282 317 82 6013 60 142 450 734 47 872 963 7175 294 363 513 31 734 8219 361 522 623 9029 95 153 289 337 69 472 617 24 761 864 99 908. 10050 407 579 88 643 753 832 40 11342 531 63 625 90 778 87 835 54 80 12118 524 13198 272 389 749 862 14628 15161 413 35 535 791 16096 342 477 624 61 17200 80 512 666 747 79 993 18081 86 822 19128 255 499 778 20337 472 638 870 21290 322 52 472 949 22041 361 422 905 56 23381 419 53 538 24792 808 26086 387 846 959

Czekam solidnej propozycji handlowej

dla wstąpienia do Spółki na dostawę, fabrykę lub innego interesu. Posiadam kapitał gotówkowy. Łaskawe oferty kierować do administracji „Kur. Wileńskiego” dla p. „P”.

Potrzebna

kobieta w średnim wieku, jako niania do dziecka i służąca (bez gotowania). Wy magane dobre referencje. — Dowiedzieć się ul. Sierakowskiego 14 m. 2 w g. 3 4 p. p.

LETNISKA

W kolonii Zgoda koło Jerolimki willa Zajęczkowskiej w sosnowym lesie odnajmują się pokoje, z werandami lub balkonami można z utrzymaniem. Ceny bardzo przystępne. Dojazd autobu sem z placu Orzeszkowej do Jerolimki.

Letnisko do wynajęcia nad brzegiem jeziora w Trokach.

Tamże nieduży DOM do sprzedania. Dowiedzieć się — Sierakowskiego 12, m. 6

Urocze letnisko

blisko Santoki, Janinowa, w lesie nad rzeką, dwa lub cztery pokoje i kuchnia. Informacje red. „Kurjera Wileńskiego”.

TANIO do sprzedania 8-miesięczna gończyca po wyżlicy.

Biały zauł. Nr. 3

Sprzedaje się

astrolabja i inne instrumenta mlernicze. Trocka 17—1. Oglądać od 3—4.

PLAC

na Zwierzynku sprzedam b. tanio. O warunkach dowiedzieć się w Administracji „Kur. Wiln”

DOKTOR

Zygmunt Kudrewicz Choroby weneryczne, skórne i niemoc płciowa ul. Zamkowa 15 telefon 19-60. Przyjmuje od godz. 8—1 i 3—8.

Dr. J. Bernsztejn

choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe Młekiwieca 28, m. 5 przyjmuje od 9—1 i 4—8

Dr. Blumowicz

Choroby weneryczne, skórne i moczopłciowe, Ul. Wielka Nr. 21, telefon 9-21, od 9—1 i 3—8

OBUWIE

wszelkiego rodzaju gwarantowane, eleganckie, modne i tanie nabędziesz tylko w pracowni Wincentego Pupałły Wilno, Ostrobramska 25.

Wystawa Lniarska w Warszawie.

R A D J O

WILNO.

SOBOTA, dnia 19 maja 1934 roku.

„Ach więc to będzie ten wasz len wileński“ mówi jedna elegancka pani do drugiej w warszawskiej kawiarni, oglądając kolorowy afisz z prząsničką, jak z moniuszkowskiej piosenki. „Na ścierki owszem, bardzo trwałe, tylko służące

nijne, estetyczne i swojskie. Czy kto pamięta że pierwsze zastosowanie lnu do tualet damskich i umeblowania zawdzięcza Niemcom, którzy nas tak ogłocili z materiałow że brało się to, co pod ręką, a i oni skwapliwie kupowali i wysyłali do swej Ojczyzny prezenty z bluzek i kostjumów lnianych szytych przez wileńskie „arbeitsztuby“ w latach okupacji i to było bodaj jedyne odszkodowanie wojenne jakie ten kraj otrzymał. W gospodarstwie domowym len jest konieczny, otwarta wystawa w Warszawie, da możność stołecznym paniom poznać bliżej nasz przemysł i zachęci je może do wprowadzenia w jaknajszerszym zakresie tkanin naszych wieśniaczek w swoje gospodarstwa. Z pewnością zyskają na tem, bo chociaż len droższy jest od bawełny, (ale zaledwie przy cenie złotego za metr dobrego płótna na rynku), to trwalszy jest dziesięciokrotnie. Akcja społeczna gen. Żeligowskiego poparła skutecznie wieloletnie usiłowania Tow. popierania przemysłu ludowego, w której i prem. Prystorowa tak czynny bierze udział. Wojsko poważnym się stało odbiorcą lnianych tkanin, widzieliśmy na Targach wileńskich imponującą wytwórczość w tym kierunku: materace, sienne, cały sprzęt szpitalny, impregnowane płótna, do różnych użytków wojennego kunsztu, koszule i bielizna dla żołnierzy. Coraz częściej widzimy podczas rewji, to przysposobienie wojskowe, to oddziały strzeleckie, to kobiece organizacje w lnianych ubiorach. Przeróbka rośliny krajowej musi być używana w kraju, dziś dla wielu okolic tkactwo w

zimowych miesiącach to często jedyne źródło dochodu. Kiedy wogóle młodzież wiejska nie ma co robić, a tembardziej kobiety, siedzenie przy warsztacie z berdem w ręku, do czego się już i mężczyźni zabierają, widząc skuteczność tej pra-

Poduszka z samodziału, wyhaftowana przędzą lnianą w Państw. Szkole Przem.-Handl. Żeńskiej w Wilnie — I nagroda na wystawie „Wytwórczość rodzima; piękna i tania“.

narzekać że nie zbiera wody, ale na innej rzeczy to wmawianie... to nie jest do zastosowania“. — „I wodę zbiera gdy jest kilkakroć prane, i do innych zastosowań doskonale“, odparła bardziej świadoma rzeczy niewiasta, z Wilna rodem, „nie będę namawiała na suknie, bo faktycznie prócz tego że szara barwa w mieście, wśród murów, wygląda nieefektownie, nawet jeśli sukienkę zdobiją hafty, że gnioła się momentalnie i wygląda ścierkowato, ale już bluzki mereżkowe są bardzo odpowiednie, a w domu, ileż rzeczy zrobić sobie może (i powinna) Pani gospodarna z tego przytulnego, pachnącego materiału, takiego jakiegoś zdrowego do ciała“...

— „Może bieliznę osobistą? Nie może żliwie, przecież grubo i ciężko“...

— „I nie grubo i nie ciężko, jeśli się weźmie niejcieńsze gatunki, a hafty i wyszywania wyglądają przepięknie, ale nie o bieliznę osobistą, tylko pościelowej chciałam mówić, ta jest nie do zastąpienia. Len pod boki i pod głowę, to zdrowy sen, to śliski chłód latem i świeżość zimą, to trwałość i zbyty z głowy kłopot na wiele lat, wszystko się daje doskonale z lnu zrobić w tej dziedzinie: poszewki, prześcieradła i pokrowce, również płaszcze kąpielowe, ręczniki, ścierki, znane są piękne obrusy, serwetki i poduszki na ozdoby saloniku, do tego firanki, meble pokryte tkaniną w koncentrycznych koła i oto mamy wewnątrz harmo-

Suknia lniana wykonana przez Państwową Szkołę Przem.-Handl. Żeńską w Warszawie.

cy, jest szlachetniejszym zajęciem niż obmyślanie napadów na sąsiadów i bijatyki przy pijaństwie. Otwarta w Warszawie Wystawa będzie dla naszego tkactwa dobrą reklamą i posunie jeszcze o jeden krok tę racjonalną akcję pomocy wsi naszej.

H. R.

Wycieczka na Targi „Len Polski“.

Jak się dowiadujemy, Wileńska Izba Rolnicza ma zamiar zorganizować wycieczkę do Warszawy na Wystawę-Targ „Len Polski“. Wycieczka ta będzie zapewne zorganizowana na 2 dni Zielonych Świątek. Odjazd z Wilna nastąpiłby w sobotę o godz. 20.40, powrót w ponie-

dzialek o godz. 7.18. Myśl zorganizowania wycieczki h. żywe zainteresowanie wzbudziła wśród urzędników Wileńskiego Urzędu Wojewódzkiego i Państwowego Banku Rolnego oraz wśród członków Koła Rolników U. S. B.

Promienie Roentgena w roli celnika.

Promienie Roentgena zastosowano po raz pierwszy we Francji w roku 1900 dla wykrywania kontrabandy na granicy celnej. Ale ówczesne aparaty niezbyt udoskonalone nie pozwoliły na osiągnięcie pożądanych rezultatów. Obecnie system ten wprowadziła u siebie Holandia, głównie w celu wykrywania i zwalczania kontrabandy drogiej kamieni przez granicę. Wszystkie komory celne na granicy holenderskiej posiadają obecnie biura radjoskopijne.

Zbyteczną stała się teraz długa i uciążliwa procedura przeszukiwania bagażu, szperania po walizkach, kieszeniach pasażerów. Każdego, kto przekracza granicę Holandji, prowadzi się do biura radjoskopijnego, tu poddaje się go prześwietleniu, a niedyskretne promienie X ujawniają często zadziwiające fakty.

Statystyka tych biur dowodzi, że jeden na każdym dwóch pasażerów usiłuje przewieźć coś przez granicę, czego nie chce poddać ocenie. Na ekranie ukazują się z całą wyrazistością zarzysy pochowanych przemyślnie zegarków,

broszek, biżuterji. Przedmioty te są schowane w kieszonkach wewnętrznych, schówkach wydrażonych w obcasach, ukryte we włosach etc etc.

Zdarzyło się np., iż prześwietleniu poddano pasażera ze złamaną nogą, ujętą w opatrunek gipsowy. Któryż z celników odważyłby się naruszać taki opatrunek! Ale promienie X nie boją się żadnej przeszkody, omijają ją. Ukazały one oczom celników zupełnie zdrową kość, bynajmniej nie złamaną, a zato ujawniły schowane w gipsie trzy zegarki i brzośki!

Oczywiście sukcesy te może odnosić radjoskopja tylko tam, gdzie chodzi o wykrycie kontrabandy normalnej, uprawianej na drodze „legalnej“. Tam, gdzie kontrabandyści korzystają z t. zw. „zielonej“ granicy dla przemycaenia narkotyków, tytoniu, jedwabiu, drogich kamieni, broni—tam promienie X nie mają nic do roboty, a przychodzą do głosu inne środki przeciwdziałania: wywiad, straż graniczna, podsłuch, psy policyjne, reflektory.

M. K.

PETER KRAYER.

9

TRZY PERŁY

Przeład autoryzowany Eugenjusza Bałuckiego.

Właściciel plantacji pokiwał głową, mlasnął jezykiem; jego uśmiech wydał się Elmie przyjacielski.

— O, tak, szanowna pani. Mogę wskazać doskonały hotel, niezbyt oddalony od portu, w ożywionej dzielnicy, z pewnością będzie dla pani odpowiedni. Nazywa się Hotel Legotto, właścicielem jest Portugalczyk. Hotel czysty, wyjątkowo porządkny...

Roześmiał się i spojrzął na Elmę.

— Pani się będzie czuła tam bardzo dobrze.

— Ale rozumie pan... samotnie podróżująca kobieta...

— Właśnie może pani tam śmiało zajechać! Może pani polegać na mnie, znam Batawję, jak właśnie kieszeń! Jeśli łaskawa pani pozwoli, złożę swoje uszanowanie któregoś dnia w porze podwieczorku.

Zawyła przeraźliwie syrena, okręt dobiegał do wybrzeża, za chwilę zarzucono liny do przymocowania i nagle wszystkich ogarnęło podniecenie, niepokój, pośpiech — w grucie rzeczy bezpodstawne, gdyż bagaże jeszcze leżały na pokładzie, czekając na kolejną wyładowanie.

Luckstraat też uległ ogólnemu nastrojowi i przed ko się ulotnił, złożony patentyczny pocałunek na ręce Elmy. Wkrótce ujrzała go już na dole koło potężnego białego samochodu; wrzeszczała na służących, którzy niedostatecznie żwawo uwijali się przy licznych kufrach.

Elma przeczekala spokojnie i, gdy łok ustał, zeszła na brzeg. Tymczasem zniesiono jej walizy i złożono na deskach molo. Skinęła na tragarzy:

— Hotel Legotto!

Obaj wyszczerzyli zęby w uśmiechu, pokiwali głowami, zaczęli znosić bagaże; zaraz do pomocy zjawili się jeszcze trzech. Elma zawołała auto. Była chwila, kiedy jej się zdawało, że szofer też się uśmiechnął znacząco, gdy mu powiedziała nazwę hotelu. Czy istotnie Luckstraat pozwolił sobie na niegodziwy żart?

Do Hotelu Legotto, położonego na bardzo szerokiej, naprawdę ruchliwej ulicy, było rzeczywiście, niedaleko. Jej przybycie zrobiło pewne wrażenie. Gdy samochód stanął, z drzwi wejściowych wyskoczył średniego wzrostu ciemnoskóry służący i kłaniając się bezustanku, pomógł wysiąść.

Nadbiegli tragarze, zdjęli kufrы i ustawili pod ścianą domu.

Już była gotowa przestąpić próg hotelu, gdy ktoś zawołał:

— Przepraszam panią, jedną chwilę!

Odwrociła się. Zdażał ku niej mężczyzna w wieku około trzydziestu lat; rażnym krokiem przebiegł dzielącą ich niewielką odległość i zatrzymał się przed Elmą. Patrzyła na niego.

Nieznamy wyglądał przyzwoicie, był ubrany w letni kostjum nieskazitelnej białości; ruch, z jakim się pochylił w krótkim i swobodnym ukłonie, zdradzał dobre wychowanie.

Ujrzała parę szarych oczu. Wąska głowa z cienkim, lekko zakrzywionym nosem była podobna do głowy ptaka, którym mógł być orzeł, gdyby nie brózdki koło ust...

Te wszystkie spostrzeżenia uczyniła Elma w ciągu jednej sekundy, póki nieznamy stał pochylony przed nią. W następnej chwili powiedział prędko i cicho:

— Pani się pomyliła. To nie jest hotel dla przyzwoitej kobiety, jaką bez wątpienia jest pani. Jeśli pani pozwoli, odprowadzę panią do innego odpowiedniejszego hotelu.

Była tak zaskoczona i nawet przerażona, że nie sprzeciwiła się, gdy wziął ją za rękę i poprowadził do auta, które jeszcze nie zdążyło odjechać.

W drzwiach ukazał się Portugalczyk, mrużąc pod nosem przekleństwa, nieznamy podszedł, wyjął coś z kieszeni i dał gospodarzowi.

— Dość, stul pysk! Natychmiast odeślesz tragarzy do „Korony Holenderskiej“, rozumiano?

Samochód ruszył, wolno posuwając się ulicą i nieustannie trąbiąc sobie drogę w tłumie. Elma obejrzała się i zobaczyła tragarzy, już obłożonych jej bagażem.

Była wściekła na Luckstraata, gdyż naraz uprzytomniła sobie, jak nieczemnie postąpił, polecając jej ten hotel. Miała szczęście, że trafiła w porę na porządnego człowieka, gdyż jej łatwowierność mogła pociągnąć za sobą więcej niż przykre następstwa. Spoglądała przytem na przypadkowego towarzysza i dostrzegła dziwny wyraz zmęczenia, którego poprzednio nie zauważyła. Obserwowała go ukradkiem: nie robił wrażenia człowieka, łatwo i przyjemnie kroczącego przez życie; szła od niego mocna fala niepokoju, ręce nosiły ślady ciężkiej pracy, późniejsza pielęgnacja jeszcze nie zdążyła przywrócić im normalnego wyglądu; budowa dłoni i kształtnych palców

NIEDZIELA, dnia 20 maja 1934 roku.

9.00: Czas. Gimn. Muz. Dzień. por. 9.55: Program dz. 10.00: Nabożeństwo. 11.57: Czas. 12.05: Słuchowisko. 12.30: Por. muz. 13.00: Felj. muz. 14.00: Audycja dla wszystkich 15.00: „Piegnacja posiewna pół“ odczyt. 15.20: Konc. 16.00: Słuchow. dla dzieci. 16.30: Mecz tenis. Polska—Francja. 16.45: Kwadr. liter. 17.00: „Odżywianie dzieci i młodzieży na wiosnę“ pogad. 17.15: „Wesele Krakowskie“. 18.00: Słuchow. 19.00: „Giotka Albinowa mówi!“ 19.15: Codz. odc. pow. 19.30: Radjotygodnik dla młodzieży. 19.45: Progr. na poniedział. 19.50: „Myśli wybrane“. 19.52: Muzyka lekka. 20.50: Dzień. wiecz. 21.00: Transm. z Gdyni. 21.02: „Pod znakiem półkolejczyca i minaretów“ felj. 21.17: Godzina życzeń. 22.25: Wesoła fala lwowska. 23.25: Kom. meteor. 23.30: Muzyka.

NOWINKI RADJOWE.

PRZEZ OTWARTE OKNA.

Ciekawą audycję przygotowała rozgłośnia wileńska na zakończenie sobotniego programu o godz. 22.15, będzie reportaż literacko-muzyczny, opracowany przez Antoniego Koncewicz. Tematem reportażu — wiosenne nastroje w mieście.

WSPOMNIENIA PRZESZŁOŚCI.

Ciekawym fragmentem przeszłości Wilna zajmie się w swej pogadance znany historyk sztuki dr. Piotr Śledziwski, który w sobotę o godz. 22 będzie mówił o dolnym Zamku Królewskim w Wilnie, który kiedyś łączny się z Bazyliką i zamkiem na Górze Zamkowej. Dziś na tem miejscu nie zostało nawet śladu królewskiej siedziby.

REPORTAŻ SPORTOWY.

W niedzielę o godz. 16.30 tenisiści wileńscy zgromadzą się przy słuchawkach i głośnikach, aby śledzić przebieg wielkiego meczu tenisowego Polska—Francja, który o tym czasie rozegra się w Warszawie.

WESELE KRAKOWSKIE.

Już niejednokrotnie dawalo Polskie Radio słuchowiska weselne z różnych dzielnic Polski — są one obrazem panujących w danej okolicy zwyczajów, a głównie śpiewów, związanych z obrzędem weselnym. Wśród tych obrzędów do najbarwniejszych i najciekawszych należy niewątpliwie wesele z okolic Krakowa. Audycję taką w nowym opracowaniu, opartem na materiałach etnograficznych przygotowuje rozgłośnia krakowska na niedzielę 20 b. m. o godz. 17.15. Transmisja na całą Polskę.

WIEŚCI I OBRAZKI Z KRAJU

Ratujmy matkę!

Opłakany stan położnictwa na wsi.

Badanie szczegółowe wykazało zakażenie krwi. Stan chorej był beznadziejny. Nie było mowy o przewiezieniu do szpitala. Należało ratować na miejscu. Leczyć jak? W takich warunkach higieny osobistej i mieszkaniowej jest to nie dopomyślenia. Postanowiłem na poczekaniu stworzyć te warunki lepsze... Musiałem przełamać ignorancję i przesyłać chłopskie, aby za wszelką cenę ratować życie człowieka. Kilku obecnym w chacie kobietom poleciłem uporządkowanie łoża chorej, umycia jej, zmianę bielizny, przewietrzenie mieszkania, sprzątnięcie śmierdzących cebrów i t. d. Zdziwione kobiety przystąpiły do pracy. Kiedy doszło do zmiany bielizny, zaproponowała matka chorej, która wystąpiła z twierdzeniem, że tego rodzaju gest spowoduje nawrót choroby. Wszelkie moje usiłowania przekonania staruszki o konieczności czystości, jako pierwszego lekarstwa na wszystkie choroby — spełżyły na niczem. Oburzyła się na mnie — jakbym zdrasnął jej największe uczucia religijne i rozżalona, zdradzając nieufność do moich wywodów, energicznie zareplikowała:

„Tego już nam pan nie poprawi! My w ziemi i błocie wyrosliśmy i tak w błocie ginimy! Jeżeli jest zdrowie to i tak nam dobrze...”

Ta tragicznie wymowna odpowiedź ciemnej staruszki wydała mi się ciężkim wyrzutem całego ludu kresowego nie tylko dla mnie — ale i dla całego naszego kulturalnego społeczeństwa.

Ale wracam do tematu. Pacjentka moja żyła jeszcze kilka dni. Dwa razy ją odwiedziłem; robiłem wszystko, co mi wiedza i sumienie dyktowały — jednak życia nie uratowałem. Podczas drugiej wizyty zauważyłem brak dziecka, które pierwszy raz wydało mi się zdrowe i piękne. Okazało się, że dostało wymiotów i biegunki, — nazajutrz już nie żyło. Przecież nie mogłem przekonać tych ludzi, że niemowlęciu nie wolno dawać brudne, nieprzetworzone mleko krowie, trzymane w brudnym naczyniu. Mało tego, wbrew moim zakazom, zabobonna zachorka mleko to wlewała dziecku do ust przez brudny przedział rawiony rożek koziej, który miał zastępować higieniczny smoczek... Nie mogłem również przekonać rodzinę, że śmierć 23-letniej kobiety jest samobójstwem, bo poród odbywała ona w anty-sanitarnych warunkach i bez należytej opieki położniczej, skoro łożysko przetrzymało się czas tak długi, że spowodowało zakażenie krwi.

Rozstałem się z nieszczęśliwą rodziną, która żegnała mnie z chłodem i nieufnością do czynionych przezemnie za-

biegów, gdyż nie dały oczekiwanego efektu. Jako człowiek rozumialem ich psychologię. — a jako lekarz — własną niemoc.

* * *

Na tle tego opisu pozwolę sobie wysnuć szereg wniosków i wypowiedzieć parę uwag na temat poprawy fatalnego stanu rzeczy. Zastrzegam przytem, że uwagi moje nie zawierają nie precyzowanego i koniecznego, lecz obliczone są jedynie na wywołanie refleksu w czytelnikach — na poruszenie opinii publicznej i zainteresowanie jej tą jedną kartą niedoli wsi kresowej.

Większe miasta nasze (nieraz powiatowe) mają nadmiernie zapewnioną pomoc lekarską, — a to dzięki obecności w nich różnych zakładów leczniczych (państwowych, samorządowych i prywatnych) jako też i wielkiej liczbie wolno praktykujących lekarzy. Ponadto miasta posiadają t. zw. „Ośrodki Zdrowia“, które względnie należą tu już do zbytku.

Tymczasem wieś jest zupełnie zaniedbana. Brak tu najprymitywniejszych urządzeń sanitarnych. Całe gminy pozostają bez żadnej pomocy lekarskiej. Należałoby o tem nie zapominać, bo tutaj — tak samo jak w miastach — mieszkają tysiące ludzi, podlegających takim samym cierpieniom co i tamci. Dlaczegoż wieś nasza jest taka upośledzona i nieszczęśliwa, — gdy miasto pozwala na luksusy?

Jest kryzys — prawda. Ale fundusze, jednostronnie przeznaczone na wielkie miasta, mogą przecie być częściowo przełane do samorządów powiatowych, by te mogły organizować ośrodki w gminach. W każdej gminie musi być przynajmniej jeden lekarz i chociaż jedna wykwalifikowana akuszerka.

Zorganizowanie meldunków chorób zakaźnych ułatwiło ich zwalczanie. Natomiast zakażeń połogowych statystyka prawie nie ujawnia, gdyż tylko znikoma ilość wypadków meldowana jest przez szpitale, do których zaledwie mała część tych zakażeń trafia. Zaś czynniki „miarodajne“, nie mając pełnych informacji o horodalnych liezbach przytoczonego powyżej typu wypadków, mniemają, że wszystko jest w porządku — i nadal zaniedbują opiekę nad matką na wsi kresowej.

Jeżeli się cokolwiek pracuje u nas nad podniesieniem ogólnej higieny na wsi przez ustawy, broszurki, afisze etc. — to przecież wcale niema odpowiedniej propagandy higieny połogu.

Dr. Z. Kołosowski.

(D. c. n.)

wskazywała, że dawniej musiał się zajmować raczej pracą umysłową.

Oczywiście pobyt w kolonjach, poszukiwania Hendrika mocno zakrawały na wybrzyk awanturniczy, lecz o tem nawet nie pomyślała przy wyjeździe. Zwróciła się do nieznanego:

— Dziękuję panu, jestem naprawdę bardzo zobowiązana. Tu wszystko dla mnie jest zupełnie obce. Przyjechałam na „Zuidersee“ i właśnie na okęcie ktoś ze mnie tak brzydka zażartował. Bardzo się cieszę, że przypadek zesłał mi pana w samą porę.

Zamilkła i wyczekująco spoirzała na niego.

Nieznamy przesunął ręką po twarzy, jakby chciał odpędzić coś dokuczliwego i pomyślał: Teraz czeka, żeby się przedstawił, a że mnie naturalnie osioł skończony, bo powinienem był zrobić to odrazu. Ale zdaje mi się, że zwarjowałem zlekka! Cóż ona mnie obchodzi? Speszyłem się, bo to jest przyzwolona kobieta, albo przynajmniej wydaje się przyzwolona... Przekłętę przeczulenie europejskie!... A teraz już za późno!

W następnej chwili roześmiał się.

— Pani wybacz, że w tym pośpiechu zapomniałem się przedstawić. Jestem Peer Jesper...

— Pan pochodzi ze Skandynawji?

— Do pewnego stopnia, proszę pani. Jestem raczej Jutlandczykiem.

Urwał z wyrazem goryczy, która nagle wystąpiła na jego twarzy. Elma to zauważyła, lecz nie mogła pojąć. Czy go dotknęła swoim pytaniem? Jej medytacje przerwało zatrzymanie się samochodu przed okazałym budynkiem, wyglądającym całkiem inaczej niż „Hotel Leggotto“.

Peer Jesper nie pozwolił, by portjer pomógł jej wysiąść, sam odprowadził ją do hallu hotelowego i dopiero tu chciał się pożegnać. Trochę posmutniał jakby mu żal było zaraz stąd odchodzić.

Elma roześmiała się.

— Nie, panie Jesper, tak prędko pan się nie uwolni odemnie. Teraz napijemy się tu herbaty, póki nie przywiozą rzeczy i nie doprowadzą do porządku mego pokoju.

Zawahał się na moment, znów ogarnięty uczuciem niechęci, jaka go zawsze nawiedzała, gdy musiał zawiązać nowe znajomości, jednak podziękował i poszedł do stolika w głębi hallu wślad za panią, której nazwiska dotąd jeszcze nie wiedział. W ciągu kilku minut — zanim podano herbatę i piczywo — w milczeniu spoglądał na siedzącą przed nim kobietę i myślał o niej. Jaka ogromna różnica między tą nieznaną a Nancy! Nancy była bezwzględnie piękniejsza i o wiele ponętniejsza, ale ta kobieta miała spokój w oczach, którego napróżno szukałaby u Nancy.

W tym samym czasie Elma czyniła daremne wysiłki, by się wywieźć drogą obserwacji, kim mógł być Jesper i jakie przeznaczenie postawiło tego człowieka na jej drodze. Jakoś się stało, że zaczęła go porównywać do Hendrika, do niedoświadczonego i trochę nieśmiałego młodzieńca, jakim go poznała u van Diemenów.

Przysługa, jaką jej okazał ten Peer Jesper, była w gruncie rzeczy niewielka, w najgorszym razie zorientowała się sama w istotnym charakterze „Hotelu Legotto“ i wyjechałaby natychmiast — o to nie było strachu, jednak czuła, że ta przysługa jest pewnem

Jedna lista wyborcza.

W dniu 17 b. m. jako w ostatnim dn. składania list wyborczych we wszystkich miejscowościach powiatu, gdzie odbędą się wybory do rad miejskich, to jest w Głębokiem, Dziśnie i Dokszycach zostały złożone listy wyborcze. W każdej z wymienionych miejscowości wpłynęła wspólna lista obejmująca kandydatury zarówno chrześcijańskie jak i żydowskie. Listy wpłynęły od komite-

tów wyborczych utworzonych przez BBWR.

Na złożonych listach figurują nazwiska wybitnych działaczy społecznych cieszących się wielką popularnością ze strony społeczeństwa polskiego i żydowskiego. Fakt złożenia jednej listy, obejmującej przedstawicieli wszystkich odłamów i sfer społeczeństwa, wywołał powszechne zadowolenie.

Komasacja i meljoracja w Dziśnieńskim.

W bieżącym miesiącu rozpoczęła się na terenie powiatu dziśnieńskiego intensywna praca w dziedzinie przeprowadzenia komasacji i meljoracji gruntów.

Plan prac na r. 1934/35 przewiduje prowadzenie robót scaleniowych w 65 obiektach na ogólnym obszarze 16.188 ha; stanowiących własność 2172 gospodarstw. O żywotności akcji świadczy ilość zgłoszeń. Nie uwzględniając spraw zakończonych względnie znajdujących się w toku scalenia, pozostaje jeszcze do scalenia zgłoszonych około 380 obiektów o łącznym obszarze około 68.000 ha.

We wszystkich miejscowościach powiatu znajduje się dostateczna ilość chętnych dla wdrożenia postępowania scaleniowego. Chęć ta hamowana jest koniecznością pokrycia należności za techniczne wykonanie scalenia co wobec

niskich cen i nieurodzajów jest dosyć trudne.

Jeśli chodzi o meljorację to plan robót na rok bieżący przewiduje wykonanie ekspertyz meljoracyjnych w 3 obiektach na obszarze 350 ha, następnie wytyczenie rowów o długości łącznej 12,5 km. i wykopanie rowów w 12 obiektach o długości 34 km., razem to stanowi 145770 metrów obliczeniowych na obszarze 815 ha. Wymienione prace obejmują regulację rzek Kobyliny, Morkwy i Zaszcześlanki.

Dażeniem referatu rolnego jest, by przeprowadzenie odwadniającego rowów a nawet dokonanie samej meljoracji było przeprowadzone przed ułożeniem projektu scalenia, gdyż wartość szacunkowa gruntów zmeljorowanych jest znacznie wyższa, a także i dlatego, że wówczas da się racjonalnie zaprojektować granice działek.

Miechów ciągle górą.

Grupa osób odbierających wygrane na loterii. Pierwszy od prawej mec. Romszajd.

Miechów może być dumny ze swej inteligencji, która stanowczo zrywa z pukutującą u nas wszędzie — nie wyłączając stolicy — zaciętkowością. Jednym z charakterystycznych jej objawów jest owo konspiracyjowanie się szczęśliwców, których fortuna obdarzy wygraną na Loterii, a którzy z radością popadają w manję przesładowczą i są głęboko przekonani, że cały świat czyha na ich dobro. Inteligencja miechowska ma nieco szerszy pogląd na sprawę i czepie wzory z Zachodu, gdzie nikt się w niepotrzebną konspirację nie bawi.

To też p. mecenas Romszajd, jeden ze współwłaścicieli losu nr. 72321, na który padła wygrana 50.000 złotych, zapytany przez nas czy nie ma nic przeciwko opublikowaniu zdjęcia z momentu wypłacania Mu wygranej — odpowiedział poprostu:

— Nie wstydzę się ani tego, że gram na Loterii Państwowej, ani tego, że wygrałem; nie widzę więc powodu ukrywania swego nazwiska

i rysów. Kogo to interesuje, może sobie mnie oglądać w naturze i na fotografii.

To słuszne stanowisko powinno stać się hasłem i innych wybrańców Fortuny.

Ciekawe jest, w jaki sposób p. mecenas Romszajd stał się współwłaścicielem szczęśliwego losu. Oto do kupna ćwiartki do spółki namówiła go pewna znajoma pani, której numer 72321 wysnił się. W ciągu trzech klas 28-ej Loterii wykupywali los do spółki, potem owa pani wyjechała i nie interesowała się więcej losem, mecenas R. Wykupił więc ćwiartkę do IV-ej klasy na własne wyłączne ryzyko. W klasie tej padła na rzeczony numer wygrana 200 złotych, wobec czego p. mecenas na bieżącą 29-tą Loterię wykupił oprócz ćwiartki dotychczasowego numeru, jeszcze inną ćwiartkę.

I oto sen nie był tym razem marą; na wyśniony właśnie numer padła jedna z głównych wygranych. Mecenas Romszajd otrzymał gotówką 10.000 złotych — spory grosz.

wydarzeniem, bardziej doniosłem, niż można było sądzić ze zwykłej treści.

Z tych rozmyślań wyrwał ją głos Jespera:

— Naturalnie zawsze stoję do dyspozycji szanownej pani, tylko nie wiem, o kogo mam zapytać w hotelu.

— Nazywam się Elma Hooge. Przyjechałam tu na poszukiwanie męża, który podobno zginął podczas pożaru „Malabaru“.

Spojrzał błędnym wzrokiem, z tak jawnym przeżeniem, że Elma też nagle przestraszyła się i zawołała:

— Pan znał go? Pan wie, gdzie jest? Zna pan Hendrika?

Jesper drgnął, krótkim ruchem podrzucił w górę ramiona, jakby go przeszły zimne dreszcze.

— Ja... Nie... to jest znałem kogoś, kto tak się nazywał... Tak, prawdopodobnie to był on... Ale nie wiedziałem, że był na „Malabarze“... No i co? Niech pani opowiada!...

— Podobno zginął. Przynajmniej tak twierdzą wszyscy, lecz ja nie mogę w to uwierzyć. Panie Jesper, znamy się zaledwie pół godziny, ale mam zaufanie do pana. Pan mi pomoże. Widzi pan, puściłam się sama w daleką drogę, więc odwagi mi nie brak, ale jestem kobieta. Niech mi pan poda swoją rękę.

Peer Jesper nie odpowiadał. Utkwił przed siebie zgasyły martwy wzrok i Elma myślała, że wstrząsnęła nim nieoczekiwana wiadomość o tragicznej śmierci znajomego. Powiedziała dobitnie:

(D.c.n.)

Przed wyborami do Rad Miejskich

Straże pożarne wobec wyborów.

Straże Pożarne, skupiające w swych szeregach czynniejsze i bardziej wartościowe jednostki z pośród ogółu społeczeństwa, żywo odczuwają wszelkie przejawy, zmierzające do podniesienia dobrobytu i bezpieczeństwa ogólnego, z tych też względów skierowują swe wysiłki, by realne poczynania w tym kierunku zostały uwiecznione jak najpomyślniejszymi wynikami.

Kierunek ten cechował strażactwo od dawna a obecnie bardziej jeszcze ugruntował się, tak, że rząd w uznaniu tej pracy nadał strażactwu przywilej, uznając go za stowarzyszenie wyższej użyteczności publicznej.

Przeprowadzane wybory do samorządów miejskich wśród strażactwa znalazły właściwy oddźwięk, nie też dziwnego, że niejedną już chwilę poświęcili by zastanowić się nad najlepszym podejściem do sprawy.

Władze centralne i terytorjalne oraz cała brać strażacka zdecydowanie wypowiedziały się za poparciem hasła B. B. W. R.: nadania samorządowi terytorjalnemu charakteru ściśle gospodarczego i wytworzenia harmonijnej współpracy instytucyj samorządowych z władzami rządowymi dla dobra gmin i ich mieszkańców, oraz, by do rad gminnych wprowadzić ludzi zamiłowanych w pracy samorządowej, posiadających odpowiednie kwalifikacje moralne i umysłowe dla spełnienia zadań gospodarczych, społecznych i kulturalnych samorządu.

Na terenie Wileńszczyzny zostało już przeprowadzono cały szereg zebrań i odpraw dla omówienia wytycznych i szczegółów dla czynnego udziału strażactwa tuł, w zbliżających się wyborach do Rad Miejskich.

Zebrań takie będą jeszcze przeprowadzane we wszystkich pozostałych osiedlach.

Między inn. wczoraj odbyło się w Wilnie posiedzenie Zarządu Okręgu Wileńskiego Zw. Straży Pożarnych i Zarządu Oddziału Grodzkiego oraz odprawa powiatowych instruktorów pożarnictwa z terenu wileńskiego. W odprawie tej wzięli również udział naczelnicy straży pożarnych m. Wilna oraz komendant straży zawodowej w Wilnie.

Nowa chłodnia pod Wilnem.

Pod Wilnem powstała nowa chłodnia dla eksportu drobiu. Mieści ona około 3 tys. sztuk drobiu i odpowiada najnowszym wymogom techniczno-higienicznym.

Otwarcie Wystawy Niezależnych.

Dziś o godz. 14-ej w Głównym Pawilonie Targów Północnych w ogrodzie po-Bernardyńskim nastąpi otwarcie IV-ej Wystawy Dorocznej Towarzystwa Niezależnych Artystów Sztuk Plastycznych z udziałem licznych gości.

Wystawa będzie otwarta codziennie w godz. 10—20 i potrwa kilkanaście dni.

Przyjazd wycieczek do Wilna.

Na Zielone Święta ma przybyć do Wilna kilka wycieczek z Warszawy, Lwowa i Białegostoku.

Uczestnicy wycieczek zwiedzą historyczne załogi naszego miasta, poczem udadzą się do Werek i Trok.

Zamachy samobójcze.

W ciągu dnia wczorajszego zanotowano w Wilnie dwa zamachy samobójcze:

W domu noclegowym dla kobiet przy ulicy Żydowskiej 10, usiłowała pozbawić się życia przez zatrucie się esencją octową 20-letnia bezrobotna Anna Polonińska.

Połońską w stanie ciężkim przewieziono do szpitala żydowskiego. Zaznaczyć należy, że jest to już drugi z rzędu zamach samobójczy Połońskiej.

Drugi wypadek zamachu samobójczego zanotowano przy ulicy Dominikańskiej, gdzie załoga się esencją octową 28-letnia Jadwiga Czerepkówna.

Samobójczynię przewieziono do szpitala. (c)

Obrady Komitetu Wykonawczego Bloku Gospodarczego Odrodzenia nad listami kandydatów.

Wczoraj w godzinach południowych, odbyło się posiedzenie Komitetu Wykonawczego Bloku Gospodarczego Odrodzenia Wilna. Omawiano ewentualne kandydatury na radnych naszego samorządu. W najpomyślniejszej harmonii i całkowitej jedynomyślności uzgadniano poszczególne propozycje. Uwzględniany był całkowicie postulat reprezentowania przez te kandydatury jak najszerszych rzesz obywateli Wilna, wraz z elementem fachowym — słowem całości życia naszego miasta. Sfery gospodarcze, naukowe, kulturalno-artystyczne, rzemieślnicze i wogóle pracownicze bez wyłącze-

nia żadnej dziedziny, jak urzędnicza, wojskowa, robotnicza, następnie właściciele nieruchomości, kupcy, lokatorzy, wolne zawody i wszyscy inni zostali uwzględnieni w tych obradach, nacechowanych wielką powagą i widocznym zrozumiением doniosłości zagadnienia tworzenia silnego, sprawnego, dorastającego do swoich wielkich zadań samorządu Wilna.

Zadania, które postawił sobie Blok Bezpartyjny, idąc do wyborów samorządowych — postulaty rzeczowości, celowości i sumiennosci — znajdowały tu swoją pełną realizację.

Przygotowania do wyborów.

Z dniem każdym wchodzimy coraz bardziej w okres gorączkowych przygotowań wyborczych. Główna komisja wyborcza odbyła już kilka posiedzeń, ustalając ogólne wytyczne postępowania wyborczego.

Jak już donosiliśmy, Główna Komisja Wyborcza wahała się w wyborze lokalu, w którym ma rozpocząć urzędowanie. Ostatecznie zdecydowano się na lokal Izby Przemysłowo-Handlowej, w którym Główna Komisja ma rozpocząć urzędowanie od dnia dzisiejszego.

Składy personalne komisji okręgowych i obwodowych zostały już ostatecznie skompletowane. Przewodniczącymi komisji okręgowych zostali mianowani: I Okr. — p. Leon Ostrowski; II — prof. Władysław Jakowski; III — p. Wacław Jasiński; IV — p. Wiktor Korolkiewicz; V — Franciszek Umiastowski i VI okręg — p. Józef Krukowski-Zdanowicz.

Przyszykowane są już również lokale dla komisji kręgowych i obwodowych. Jak się dowiadujemy w dniu dzisiejszym mają się ukazać obwieszczenia Gł. Kom. Wyb. w sprawie poczynionych przygotowań do wyborów.

Przyszykowane są już również lokale dla komisji kręgowych i obwodowych.

Jak się dowiadujemy w dniu dzisiejszym mają się ukazać obwieszczenia Gł. Kom. Wyb. w sprawie poczynionych przygotowań do wyborów.

Echa wypadków łotewskich w Wilnie

„Demonstracja“ przed gmachem konsulatu łotewskiego.

Wypadki ryskie znalazły również swój odźwięk w Wilnie.

Onegdaj około godziny 10 wieczorem przy gmachu, w którym mieści się konsulatu łotewski w Wilnie zgromadziła się grupa miejscowych marksistów, zachowując się bardzo hulańczo.

Z pośród zgromadzonych marksistów, którzy, chcieli widocznie w ten sposób zmanifestować swój „wileński protest“ przeciwko zaszłym w Łotwie wypadkom padły okrzyki: „Niech żyje socjal-demokracja“, „Prez z faszyzmem łotewskim“ i t. p.

„Demonstracja“ trwała zaledwie kilka minut, bowiem demonstranci obawiając się interwencji policji szybko rozbiegli się.

W czasie tego wystąpienia konsula p. Donas nie było w mieszkaniu tak, że o demonstracji dowiedział się dopiero później.

Na tem jednak nie ograniczył się protest miejscowych marksistów.

Wczoraj nad ranem urzędnicy konsulatu stwierdzili, że słupki parkanu okalającego konsulatu łotewski pofarbowane zostały na kolor czerwony. Jednocześnie na parkanie wymalowano no czerwona farbą napisy o treści socjalistycznej.

Farba była jeszcze świeża. Napisy zrobiono pod osłoną nocy.

Przy pomocy gorącej wody i szczotek „dekorać“ parkanu szybko usunięto, tak że zostały jedynie nieznaczne ślady czerwonej farby na słupkach. (c)

Nieszczęśliwy romans kasjerki kinowej.

Przed trzema zgorą lat panna Jadwiga Borejkówna, zam. przy ulicy Nowoswieckiej 18, poznała pewnego Dawida Rafa — syna znanego w ortodoksyjnych kołach żydowskich właściciela sklepu odzieży synagogalnej, z którym nawiązała bliższą znajomość.

Młodzi podobali się nawzajem i wkrótce znajomość przerodziła się w miłość, przyczem Raf obiecał Borejkównie ożenek.

W rezultacie miłości urodziło się dziecko. Przed porodem Raf ulokował Borejkównę w klinicy położniczej przy Alei Róż, gdzie zapisał ją jako swoją żonę. Urodził się chłopiec i wówczas wyłoniła się kwestja czy chłopiec ma być poddany obrządkowi obrzezania, czy też go ochrzcić.

Szczęśliwy ojciec zdecydował by kwestja ta została narazie otwartą zanim stosunek ich nie zostanie prawnie zalegalizowany.

Tymczasem czas mijał. I oto pewnego dnia Borejkówna dowiedziała się, że Raf spotyka się w mieście z jakąś panną. Zapytała go o to ma znać. Odpowiedział, że jest to jego krewna. Narazie Borejkówna uwierzyła mu. Co wieczór przychodził do kina, gdzie pracuje ona w charakterze kasjerki i odprowadzał ją do domu.

Zaczęła jednak podejrzawać. Rozpoczęły się rozmowy i wyjaśnienia, aż wreszcie w grudniu 1933 r. Raf wyznał całą prawdę: Okoliczności zmuszają go do poślubienia innej. Borejkówna przyjęła to oświadczenie z godnością i spokojem. Raf obiecał, że nie porzuci dziecka na pastwę losu. Od tego czasu nie widziała go. Raf nie dotrzymał obietnicy. Nie przypominał o swoim istnieniu i cały ciężar spadł na kasjerkę.

Dwoje dzieci zginęło w pożarze.

17 bm. popołudniu władze powiatowe zostały zaalarmowane o dużym pożarze we wsi Oście wice, położonej w odległości 2 klm od m. Dziwny. Została wysłana natychmiast straż pożarna z Głębokiego.

W ogniu stanęło 8 gospodarstw, które spło-

niały doszczętnie. W pożarze poniosło śmierć 2 dzieci.

Pożar wzniciła 13-letnia dziewczynka przez nieostrożne obchodzenie się z ogniem. Straty materialne obliczają na zł. 21,000.

Ponowna konsolidacja bloku żydowskiego.

Sytuacja przedwyborcza wśród ugrupowań żydowskich doznała w ciągu dnia wczorajszego ostatecznego wyjaśnienia. Przez cały dzień trwały pertraktacje pomiędzy przyzdyjmem bloku wyborczego, a Związkiem Kupców o ponowne wstąpienie kupców do bloku, przyczem platformą, na której przyzdyjmem bloku zgodziło się przyjąć Związek Kupców była onegdajsza uchwała egzekutywy bloku, wedle której tylko te osoby, które zostały dośygnowane przez większość bloku mogą objąć jakiegokolwiek stanowiska w Radzie Miejskiej, przyczem objęcie urzędu wbrew stanowisku większości pozbawi te osoby prawa reprezentowania Żydów w Radzie. Na godz. 8 wieczór zostało zwołane posiedzenie egzekutywy bloku z przedstawicielami Związku Kupców, na którym Związek Kupców został przyjęty spowrotem do bloku. Równocześnie został też przyjęty Związek Właścicieli Nieruchomości. Toczą się dyskusje o wstąpieniu do bloku „Agudy“ i „Achdus“. W ten sposób blok objąłby wszystkie mieszczańskie ugrupowania żydowskie.

Jako kandydaci rzemiosła żydowskiego do Rady Miejskiej zostali przez Zw. Rzemieślników Żyd. wybrani pp. Kruk i Blondes.

W Nowogródzku nie będzie głosowania do Rady Miejskiej.

Zwycięstwo listy Bloku Gospodarczego.

Sprawa wyborów w Nowogródzku została ostatecznie wyjaśniona i przesądzona na korzyść listy Bloku Gospodarczego.

Prócz tej listy wnieśli Żydzi 17 bm. jeszcze dwie. Jedna lista rzemieślników Żydów na czele z Gorodyńskim, a druga bloku ogólno-żydowskiego (w 3 obwodach) jako przeciwstawienie pierwszej. Od chrześcijan (na wypadek głosowania) wpłynęły listy tylko Komitetu Chrześcijańsko - Mahometańskiego. Jednak wczoraj Żydzi doszli między sobą do porozumienia i wycofali swe listy. Pozostała tylko jedna lista Bloku Gospodarczego.

Pokaz napadu lotniczego na Porubanku.

W poniedziałek 21 b. m. w ramach święta wileńskiego lotnictwa sportowego „Aeroklub Wileński“, wraz z okręgową LOPP w Wilnie i władzami wojskowymi organizuje pokaz napadu na lotnisko nieprzyjacielskich samolotów oraz obronę lotniska przez własne lotnictwo myśliwskie.

Nieprzyjacielskie samoloty z 2-ch stron zaatakują lotnisko w celu zniszczenia jego urządzeń. Myśliwskie samoloty będą uprzedzone przez posterunki meldunkowo-obszerniacyjne o zbliżaniu się nieprzyjacielskich samolotów, w chwili nalotu nieprzyjacielskiej eskadry rozpoczną działania przeciwzaczepne.

Widowie podczas tego pokazu będą mogli łatwo zapoznać się z właściwościami różnych typów samolotów, w szczególności z ich szybkością, obserwować piękne ewolucje lotnicze samolotów pojedynczych oraz grupowe loty.

Ceny nabiału i jaj

w/g notowań Związku Spółdzielni Mleczarskich i Jajczarskich, Oddział w Wilnie, Końska 12 z dnia 18 maja 1934 r.

Ceny detal. w nawiąsach. — Masło za 1 kg.: wyborowe 2,60 (3,00), stołowe 2,40 (2,80). Serw za 1 kg.: nowogródzki 2,20 (2,60), lechicki 1,90 (2,20), litewski 1,70 (2,00).

Jaja za 60 szt. detal za 1 szt. Nr. 1 — 3,90 (0,08), Nr. 2 — 3,30 (0,07), Nr. 3 — 30,00 (0,06).

Cedula urzędowa Giełdy Pieniężnej w Wilnie.

z dnia 17 maja 1934 roku.

Banknoty: Dolar USA. 5,28 (w żądaniu), 5,26 (w płaceniu).

Złoto: Ruble 46,50 (w żąd.), 46,30 (w płac.) za dziesiątki.

KRONIKA

Sobota
19
Maj

Dziś: Piotra Celestyna

Jutro: Zesłanie Ducha Św.

Wschód słońca — godz. 3 m. 10

Zachód słońca — godz. 7 m. 18

Spostrzeżenia Zakładu Meteorologii U. S. B. w Wilnie z dnia 18/V — 1934 roku.

Ciśnienie 759

Temperatura średnia + 21

Temperatura najwyższa + 28

Temperatura najniższa + 8

Opad ślad

Wiatr połud.-wsch., późn. północny

Tend.: nierównomierny wzrost

Uwagi: dość pogodnie.

— **Przewidywania pogody według P. I. M.** Najpierw chmurno i miejscami zanikające deszcze, zwłaszcza w dzielnicach południowych i wschodnich, pogoda słoneczna. Temperatura bez większych zmian. Słabe wiatry lokalne. — W dzielnicach południowo-wschodnich lekka skłonność do burz.

MIĘSKA

— **Klinkler w Ostrej Bramie?** Prasa podała wiadomość, że Magistrat zamierza w najbliższym czasie zdjąć kostkę drewnianą na odcinku ul. Ostrobramskiej, położonym bezpośrednio przed Kaplicą i zastąpić ją klinkierem.

Klinkier w zabytkowych ulicach ma niewątpliwie walory. Czy jednak nadaje się do Ostrej Bramy? Uliczka ta jest jakby otwartym kościołem, często zatłoczonym tłumami modlących się. Rano i wieczorem, w słońcu i ście, w upały i mrozy — kłęzą tam postacie modlące się. — **Kostka drewniana** jest podłoga najodpowiedniejszą. Jakakolwiek kamienna jezdnia daje zimno, które dotkliwie odczuwać będą wierni. Poza to przejazd pojazdów po drewnianej kostce odbywa się znacznie ciszej, niż po klinkierze, co dla tego miejsca bynajmniej nie jest obojętne.

Podajemy więc rozważnie czynników kompetentnych powyższe względy i proponujemy za stanowić się, czy i aby właściwie pozostanie przy kostce drewnianej, choćby ten nietrawny rodzaj bruku miał być na owej niewielkiej przestrzeni zmieniany co dziesięć lat. d. z.

GOSPODARCZA

— **Izba Przemysłowo-Gospodarcza** podaje do wiadomości zainteresowanych że w związku z uruchomieniem kontyngentu na skóry surowe w okresie maj — czerwiec r. b. należy składać podania do Izby P.-H. w trybie normalnym za pośrednictwem lokalnych zrzeszeń gospodarczych w nieprzekraczalnym terminie do dnia 23 bm.

Podania nadesłane po tym terminie nie będą mogły być uwzględniane przy podziale wspomnianego kontyngentu.

SPRAWY AKADEMICKIE

— **S. K. M. A. „Odrodzenie“** podaje do wiadomości szych członków i sympatyków, że w niedzielę dnia 20 bm. o godz. 9 rano zostanie odprawiona przez ks. prof. H. Hlebowicza msza św. recytowana w kościele Św. Jana, w kaplicy Bożego Ciała.

Obecność członków konieczna.

WOJSKOWA

— **Kto staje przed Komisją Poborową?** W dniu 22 bm. do przeglądu rocznika 1913 wiani zgłosić się poborowi z nazwiskami rozpoczynającymi się na literę K zamieszkali w obrębie III i IV Komisariatów P. P.

ZEBRANIA I ODCZYTY

— **Zjazd Kół Byłych Wychowanków Gimn. Zgrom. Sióstr Najśw. Rodziny z Nazaretu** odbędzie się w dniach 20 i 21 bm. Dn. 20 bm. o godz. 8 rano odbędzie się msza św. inauguracyjna, poczem o godz. 9 nastąpi otwarcie zjazdu. Członkowie Koła Wileńskiego proszeni są o jak najliczniejszy udział w zjeździe.

— **Zebrań Zw. Rezerwistów.** W dniu 19 go maja r. b. o godz. 19 w lokalu własnym przy ul. Żeligowskiego Nr. 4 odbędzie się zebranie informacyjne Koła Wileńskiego Związku Rezerwistów.

Stawiennictwo wszystkich członków obowiązujące.

ZE ZWIĄZKÓW I STOWARZ.

— **Zarząd Główny Związku Obrońców Wilna i b. Żołnierzy Litwy Środkowej** podaje do wiadomości członków Związku iż od dnia 20 maja r. b. Sekretariat czynny będzie tylko w poniedziałki od godz. 18 do 20.

— **Stowarzyszenie Techników Polskich w Wilnie** w lokalu własnym przy ulicy Wileńskiej 33 organizuje cykl zebrań dyskusyjnych, na których ma być poruszona sprawa podniesienia stanu gospodarczego Wileńszczyzny.

W ramach powyższych zebrań dyskusyjnych będzie wygłoszony 22 maja o godz. 19,30 przez p. inż. Juljusza Glatmana, dyr. elektrowni miejskiej odczyt na temat „Potrzeby energicyznej Ziemi Wileńskiej“ (węgiel, woda, torf, drzewo).

Wstęp bezpłatny. Osobne zaproszenia rozsyłane nie będą.

— **Komunikat Ligi Morskiej i Kolonjalnej.** W dniu 13 maja r. b. odbył się w Wilnie w sali Izby Rzemieślniczej przy ul. Mickiewicza 23. Okręgowy Zjazd Delegatów Okręgu Wileńskiego Ligi Morskiej i Kolonjalnej.

Na Zjeździe został obrany nowy Zarząd, w skład którego weszli pp.:

Jako prezes Okręgu Wil. — p. Wojewoda W. Jaszczolt.

Jako wice-prezesa pp.: — Kulikowski Leon, plk. Kowalski.

Jako członkowie Zarządu pp.: — prezes dyr. FKP. Falkowski, inspekt. PP. Bucowski, kom. PP. Izdoreczek, Łuczowski, Klukowski, Szymański, prezyd. Maliszewska i p. Kopeć Edward.

Jako zastępcy pp.: — starosta Tramecourt, starosta Niedźwiecki, starosta Trytek, mjr. Kozłowski, sędzia Folejewski, sędzia Januszkowski, inż. Zubelewicz.

SPRAWY ŻYDOWSKIE

— **Zarząd Stowarzyszenia Wzaj. Pomocy Stud. Żydów U. S. B.** otrzymał wczoraj od Pana Rektora oraz Senatu UŚB. pismo zwalniające go od urzędowania z powodu niezdolności do wyłonienia ze swego grona zdającego do normalnej pracy prezydium.

Zarząd mimo dwukrotnego zebrania w tym celu nie był w stanie dokonać podziału funkcji i obsadzenia urzędów wobec czego został przez Senat rozwiązany.

Równocześnie mianował Senat tymczasowy

Zarząd Stowarzyszenia, a mianowicie: A. Melzina stud. Wydz. Mat. Przyr. prezesem, Sz. Eljakimowicza stud. prawa wice-prezesem, L. Glik-sztejna stud. Wydz. Hum. sekretarzem i E. Kaca stud. Med. skarbnikiem Stowarzyszenia. Wymienieni studenci wczoraj przejęli wszystkie funkcje w Stowarzyszeniu.

— **Gmina Wyznanłowa** wypłaciła wczoraj nauczycielstwu szkół powszechnych 5,000 zł weksłami na poczet subydjum za r. 1934. Wypłata odbyła się w terminie przyspieszonym po uchwałę prezydium ze względu na zbliżające się święta.

— **Delegacja Studentów Żydów**, którzy skreśleni zostali z listy studentów U. S. B. z powodu nieuiszczenia opłaty uniwersyteckiej, zwróciła się wczoraj z memorjałem do Gminy Wyznanłowej, przedstawiającym katastrofalne położenie studentów. Delegacja prosiła o subydjum w kwocie 2,500 zł.

Sprawa ta będzie rozpatrzona na najbliższym posiedzeniu Zarządu Gminy.

RÓŻNE

— **Park sport. im. gen. Żeligowskiego.** Dziś, 19, jutro 20 i w poniedziałek 21 b. m. odbędzie się Wieczór śpiewu, tańca i humoru, początek o godz. 8 wiecz. Wstęp 25 gr. Czysty zysk przeznaczony na biedne dzieci i bezrobotnych muzyków.

Teatr i muzyka

— **Teatr Muzyczny „Lutnia“.** „Noc w San Sebastjano“. Dziś po raz drugi obfitująca w piękne melodie wartościowa operetka „Noc w San Sebastjano“ Benatzkiego, kompozytora op. „Pod Białym Koniem“. W wykonaniu tej nowości biorą udział: Halmirski, Łasowska, Dembowska, Detkowska, Rewkowska, Szczawiński, Tat-zański i inni. Opracowanie reżyserskie M. Demostawskiego. Balet pod kierunkiem J. Ciesielskiego wykona: taniec hiszpański, złote koła i czarne tango. Nowe dekoracje i efektowne kostiumy dopełniają artystycznych wrażeń. Początek o g. 8.30 w. Ceny miejsc letnie. Akadecy korzystają ze specjalnych ulg ulg biletowych.

— **Popołudniówki świąteczne po cenach propagandowych w „Lutni“.** Niedzielne przedstawienie popołudniowe po cenach propagandowych wypełni barwna i melodyjna op. Kalmana „Manewry jesienne“. W poniedziałek świąteczny na przedstawieniu popołudniowym również po cenach propagandowych ujrzymy pełną młodzieńczego zapału komedię muzyczną „Niech żyje młodość!“ B. Horowicza. Początek o godz. 4 po poł.

Komunikat Komendanta Wil. Chor. Harcerzy.

W związku z licznymi zapytaniami, skierowanymi w ciągu ostatnich dni do mnie, jako Komendanta Harcerzy w sprawie rzekomych zmian ideologii harcerskiej, dokonanych przez ostatni Zjazd Walny Z. H. P. w Wilnie, oraz w sprawie rzekomego odrzucenia przez ten Zjazd (w związku z projektem nowego statutu) nauki Chrystusa jako podstawy wychowania harcerskiego, komunikuję tym wszystkim, którzy interesują się temi zagadnieniami, że:

1) Projekt nowego statutu Z. H. P., uchwalony przez Naczelną Radę Harcerską w dniu 15 kwietnia 1934 r. na mocy upoważnienia XII Zjazdu Walnego Z. H. P. w Katowicach, nie znajdował się na porządku dziennym obecnego Zjazdu w Wilnie, gdyż sprawa statutu na mocy wymienionego pełnomocnictwa należy do kompetencji Naczelnej Rady Harcerskiej.

2) Dotychczasowy statut Z. H. P. obowiązujący bez przerwy poczynając od r. 1923 i będzie obowiązował nadal aż do chwili zalegalizowania projektu nowego statutu przez Radę Ministrów (tekst dotychczasowego statutu zobacz w Roczniku Harcerskim, Warszawa 1928 r., na stronie 39—48 w.).

3) 8 4 projektu nowego statutu mówi, iż: „Podstawą ideologii harcerskiej jest Przyrzeczenie i Prawo Harcerskie, poczem podaje pełny tekst tego przyrzeczenia i prawa, który jest zgodny z tekstem dotychczas obowiązującym.

4) a) Przyrzeczenie harcerskie brzmi: „Mam szczerą wolę całym zyciem pełnić służbę Bogu i Polsce, nieść chętną pomoc bliźnim i być posłusznym Prawu Harcerskiemu“.

b) Pierwszy punkt Prawa Harcerskiego brzmi: „Harcerz służy Bogu i Polsce i sumiennie spełnia swe obowiązki“.

5) W związku z wnioskami zgłoszonymi na Zjazd Walny przez d-ha Jerzego Zawodkiego i innych, zarzucającymi Radzie Naczelnej przekroczenie udziałem przez poprzedni Zjazd uprawnienia, oraz żądającymi wskutek tego całego szeregu zmian w projekcie świeżo uchwalonego przez Radę statutu Z. H. P. XIV Zjazd Walny Z. H. P. w Wilnie na swoim ostatnim posiedzeniu plenarnym na wniosek Komisji Kapelanów i Komisji Głównej jednomyślną uchwałą stwierdził, że:

a) Rada Naczelna, uchwalając nowy statut, nie przekroczyła swych uprawnień, udzielonych przez poprzedni Zjazd Walny.

b) Podstawy ideologii harcerskiej w niczym nie zostały zmienione.

c) Wychowanie harcerskie opiera się na nauce Chrystusa.

Wilno, dn. 18. 5. 1934 r.

Dr. Paweł Mateusz Puelata
Kom. Wil. Chorągwi Harcerzy.

Komunikat Tommaka.

W poniedziałek 21 b. m. będą od godz. 12.30 z przystanku „Ratusz“ uruchomione wozy autobusowe do Porubanku ze względu na lot północno-wschodniej Polski. Cena biletu od ratusza na Porubankę wynosi gr. 50.

W niedzielę dn. 20 b. m. i w poniedziałek dn. 21 b. m. wozy linii Nr. 2 w godzinach od 16-ej do 19.30 będą dojeżdżać zamiast do Koszar do ul. Werkowskiej przy stadionie sportowym im. Marszałka Piłsudskiego ze względu na odbywające się tam zawody piłkarskie między mistrzem Gdańska „Gedania“ a WKS „Smigły“ i TGS „Makabi“. Obowiązuje opłata biletów normalnych jak do koszar.

Od dnia 22 b. m. w dniu powszednie rozkład jazdy do Jerozolimki przedstawia się jak następuje: Odjazd z pl. Orzeszkowej — 6.45, 7.45, 15, 19.30, 20.30. Odjazd z Jerozolimki: 7.15, 8.15, 15.30, 16.30, 20, 21.

Od dnia 20 b. m. w dniu świąteczne rozkład jazdy do Jerozolimki jest następujący: odjazd z pl. Orzeszkowej od godz. 7-ej do 21-ej co godzinę. Odjazd z Jerozolimki od godz. 7.30 do 21.30 co godzinę.

Z dniem 19 b. m. przedłuża się trasę linii 3-ej z cerkwi Aleksandra aż do Pośpieszki. Równocześnie z dniem 19 b. m. przedłuża się na liniach 1-ej, 2-ej i 3-ej rozkład jazdy. W dniu powszednie ostatni wóz linii 1-ej i 2-ej odjeżdżać będzie z dworca kolejowego o godz. 23.15, ostatni zaś wóz linii 3-ej odjeżdżać będzie od cerkwi o godz. 23. Natomiast w dniu świąteczne odjeżdżać będzie ostatni wóz linii 3-ej o godz. 23.15.

Ustala się przystanek warunkowy na linii 3-ej przy sierocińcu między przystankami Sapiieżyńskie Rowy — Promienista.

OGNIKO | Dziś Arcydział pikanterj. **Żona z drugiej ręki**
Szczyt erotyki na ekranie.
W rolach głównych: słynna **Jean Karlow**, uwodzicielsko piękna „wampirzyca“ **Hollywoodu** oraz **Chester Morris** i **Lowis Stone**. **NAD PROGRAM: Najnowsze tygodniki Foxa.**

Na święta SILVJA SIDNEY
w najnowszej jej kreacji — filmie, który wzbudził na całym świecie niezwykłe zaciekawienie
„ODMĘT ULICY“ w kinie „PAN“

HELIOS | D z i ś! Słynny na cały świat fenomenalny śpiewak na miarę **Carusso** i **Klepusz** w największym przeboju doby ebeanej produkcji **Wiedeńskiej ŚWIAT NALEŻY DO CIEBIE**
Głęboka i wzruszająca treść, melodyczna muzyka, cudowne krajobrazy. Film mówiony i śpiewany po niemiecku. **NAD PROGRAM: ATRAKCJE.** Seansy o godz. 2—4—6—8—10.15

CASINO | Dziś początek o godz. 2-ej. **F 13** **TAJEMNICZA TRZYNASTKA**
Wspaniały najnowszy słynny **Krew w powietrzu!**
kobieta-spieg Glna **Manes** i as pilotażu **Gaston Modot**. — **Mroźne krew w żyłach walki w obłokach.** **Niezwykłe dzieła kobiety-szpiega!** Wielki triumf Kineamatografii Europejskiej! Za pomocą nowoczes. wentylacji — miły chłód na sali

PAN | Tylko dziś i jutro ceny zniżone: Dz. balkon 25 gr., parter 54 gr., wiecz. balkon 40 gr., parter od 75 gr. Potężna rewelacja światowych ekranów, film porwany śmiałością myśli i rozmachem realizacji p. t. W roli głównej piękna **Fay Wray** i **Ralph Bellamy**. **NAD PROGRAM: Najnowsze aktualja i „FOX“** (co tydzień nowy tygodnik) **Początek o godz. 2-ej**

ROXY | Dziś imponujący film pod znakiem humoru, werwy i pikanterji **PANNA JOSETA MOJA ŻONA**
w roli gł. wyńniona para kochanków ekranu **Annabella** i **Jean Murat**. W melodyjnym tym filmie usłyszycie **najmodniejsze przeboje Paryża** w wykonaniu znakomitych śpiewaków z „Casino de Paris“, **Pillaa** i **Tabeta**. **NAD PROGRAM: Dźwiękowy tygodnik prasowy.**

COLOSSEUM | Dziś ostatni dzień programu! **Ceny od 25 gr.** — Dziś! **Watrzącający dramat dziewczyny, którą świat odrzucił — DWIE SIOSTRY (Niesubne dziecko)**
Zuzanna Marwolle w filmie w-g sł. pow. **Reżyserji Hac Frycza.** — **NA SCENIE** nowa rewja „**Pomalutku aż do skutku**“ i aktówka „**Kobieta i złodziej**“. **Udział biorą: Popiełowska, Grabowska, Janowski i Borski.**

ŚWIATA i CIENIE W NATURZE...

Błona Super Lumichrome 2500 H.D. o wysokiej barwoczułości i przeciwoblaskowości jest najlepszą błoną na świecie. Jest to idealny materiał fotograficzny do zdjęć krótkomyślnych sportowych, rodzajowych, wnętrza i p. nawet przy skąpej świetle lub słabym obiektywie. Niezastąpiona przy zdjęciach nocnych. Gradacja błony Super Lumichrome pozwala na duże odchylenia w czasie naswietlania.

SUPER LUMICHROME LUMIÈRE

Nr. Km. 146/34.

Obwieszczenie.

Komornik Sądu Grodzkiego w Wilnie, rewiru 2-go, zam. w Wilnie, przy ul. Gimnazjalnej 6—7, zgodnie z art. 602—603 K. P. C. podaje do wiadomości ogólnej, że w dniu 30 maja 1934 r. od godz. 11-ej w Wilnie przy ulicy Zawajnej 16—10, odbędzie się powtórna sprzedaż z licytacji publicznej ruchomości, składających się z umeblowania mieszkania, oszacowanych na łączną sumę zł. 730.—

Ruchomości podlegające sprzedaży można oglądać w dniu licytacji w miejscu sprzedaży w czasie wyżej oznaczonym, 75/V1 Komornik Sądowy H. Lisowski.

50.—do 100.—zł. zarobku miesięcznie jako uboższe zajęcie. Nieobznajomionego pouczymy. Centrala Św. Wojciecha, Lwów.

Pielegniarka

wykwalifikowana z dobrą świadectwami. Warunki skromne. Łaskawe zgłoszenia: **Wilno, ulica Szkapłerna 35 m. 18.**